

Økonomiministeriet

1. marts 2023

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 14. marts 2023

1) Straksbetalinger i euro
<i>KOM (2022) 546</i>	2
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Erhvervsministeriet	
2) Implementering af genopretningsfaciliteten
<i>KOM(2020)408, KOM(2022)231</i>	10
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	
3) Finanspolitiske retningslinjer for 2024
<i>KOM-dokument foreligger ikke</i>	20
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	
4) Rådskonklusioner vedr. en reform af EU's finanspolitiske regler
<i>KOM(2022) 583</i>	26
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	
5) Økonomiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine
<i>KOM-dokument foreligger ikke</i>	38
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	
6) Internationale møder: Opfølgning på G20-møde for finansministre og centralbankchefer 23.-24. februar og forberedelse af G20- og IMF-møder 12.-14. april 2023
<i>KOM-dokument foreligger ikke</i>	46
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	
7) Decharge for regnskabsåret 2021
<i>KOM-dokument foreligger ikke</i>	50
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Finansministeriet	
8) Rådets budgetretningslinjer for 2024-budgettet
<i>KOM-dokument foreligger ikke</i>	62
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Finansministeriet	

Dagsordenspunkt 1: Straksbetalinger i euro

KOM (2022) 546

1. Resume

Rådet forhandler aktuelt om et forslag til forordning om straksbetalinger i euro fremsat af Kommissionen i oktober 2022. Sagen er ikke på dagsordenen for ECOFIN 14. marts 2023. Formandskabet sigter efter enighed i løbet af 1. halvår 2023. Der er endnu ikke fremlagt et kompromisforslag.

Ved en strakskreditoverførsel (herefter straksbetaling) flytter en udbyder af betalingstjenester, typisk et pengeinstitut, midler fra betalers til betalingsmodtagers konto inden for få sekunder, alle dage på året og på alle tidspunkter af døgnet. Det adskiller sig fra almindelige betalinger, som normalt gennemføres den følgende bankdag. En straksbetaling kan både gennemføres indenlands og på tværs af grænser.

Forslaget indebærer bl.a., at det gøres obligatorisk for pengeinstitutter i alle EU-lande at udbyde straksbetalinger i euro, såfremt de tilbyder almindelige betalinger i euro, uanset om landene har euroen som valuta eller ej og uanset institutternes størrelse. Derudover begrænses gebyrer for straksbetalinger i euro.

Forslaget indeholder også et krav om, at pengeinstitutterne skal tilbyde en løsning, hvorved en kunde kan kontrollere om navnet på kontohaver og kontonummer stemmer overens, før en straksbetaling godkendes (IBAN-verifikation). Yderligere indeholder forslaget et nyt system til screening af kunder op imod EU's sanktionsliste.

Formålet med forslaget er at udbrede muligheden for straksbetalinger i euro mellem EU-landene, herunder også for EU-lande med anden national valuta end euro, bl.a. Danmark. Udbredelsen af straksbetalinger skal bl.a. medvirke til at gøre euroen mere effektiv som betalingsmiddel, frigøre midler hurtigt til betalingsmodtager samt øge innovation og konkurrence.

Regeringen ser positivt på forslagens formål om at styrke det indre marked, understøtte digital innovation og fremme effektive og rettidige betalinger samt konkurrence til fordel for forbrugerne. Der arbejdes for, at forslaget er proportionalt, giver merværdi og tager tilstrækkelig højde for ikke-eurolande som Danmark. En mulig konkret løsning kan være, at det alene bliver institutter, der tilbyder konti denomineret i euro, der omfattes af forordningen. Alternative løsninger, der vurderes som proportionale, vil også kunne overvejes.

Regeringen finder det helt centralt, at EU-landene ikke forpligtes til at indføre administrative bøder, og arbejder for, at et kommende kompromisforslag vil ændre på forslaget fra Kommissionen om indførelse af administrative bøder.

Regeringen finder det vigtigt, at forslaget er foreneligt med et fortsat højt niveau for beskyttelse mod hvidvask og omgælse af sanktioner.

Endelig mener regeringen, at implementeringsperioden for forslaget bør være tilpas til en ordentlig og kontrolleret overgang til nye systemer og nye services.

2. Baggrund

Kommissionen præsenterede den 26. oktober 2022 forslag til forordning om straksbetalinger i euro. En straksbetaling er en betaling, eksempelvis via netbank, hvor midlerne flyttes fra betalers til betalingsmodtagers konto på få sekunder, alle dage på året og på alle tidspunkter af døgnet. Det adskiller sig fra almindelige betalinger, som typisk gennemføres den følgende bankdag. En straksbetaling kan både gennemføres indenlands og på tværs af grænser.

I EU findes der allerede et system til straksbetalinger i euro, men brugen er begrænset, idet kun 13 pct. af overførslerne i euro i 2021 var straksbetalinger. Nogle EU-lande har desuden deres egne nationale systemer til straksbetalinger i deres egen valuta. Det gælder bl.a. Danmark, som med Straksclearingen¹ har et system til afvikling af straksbetalinger i danske kroner i Danmark.

Betalingstjenestedirektivet ("Payment Services Directive" – PSD2) regulerer allerede forbrugerbeskyttelse i forbindelse med betalinger, herunder straksbetalinger, og vil fortsat gøre det efter forslagets ikrafttræden.

EU-regler for grænseoverskridende betalinger fra 2021 ("Cross-Border Payments Regulation" – CBDR2) fastlægger regler om priser for grænseoverskridende betalinger i euro og for indenlandske betalinger af en tilsvarende type i national valuta, herunder almindelige betalinger og straksbetalinger. Betalingstjenesteudbydere, fx pengeinstitutter, der tilbyder straksbetalinger skal samtidigt sikre forebyggelse af svig, hvidvask og terrorfinansiering.

SEPA-forordningen ("Single Euro Payments Area" – SEPA) fastsætter tekniske og forretningsmæssige krav til alle betalinger i euro. Straksbetalinger i euro er en ny kategori af betalinger og tilføjes som en ændring til SEPA-forordningen samt forordningen for grænseoverskridende betalinger.

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 114 i Traktat om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Europa-Parlamentet og Rådet er medlovgivere. Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at udbrede straksbetalinger i euro i EU, herunder også for EU-lande med anden national valuta end euro. Udbredelsen af straksbetalinger

¹ Straksclearingen er et af de danske systemer til clearing og afvikling af detailbetalinger. I Straksclearingen har pengeinstitutternes kunder mulighed for at foretage konto til konto-overførsler, fx via netbank, der er modtageren i hænde, umiddelbart efter overførslen er foretaget. De såkaldte straksoverførsler har en øvre beløbsgrænse på 500.000 kr. og kan foretages døgnet rundt alle årets dage. Pengeinstitutterne kan dog vælge af fastsætte lavere beløbsgrænser.

skal bl.a. medvirke til at gøre euroen mere effektiv som betalingsmiddel, frigøre midler hurtigt til betalingsmodtager samt øge digital innovation og konkurrence.

Forslaget består af seks elementer:

- Obligatorisk udbud af straksbetalinger i euro
- Begrænsning på gebyrer for straksbetalinger i euro
- Pligt til kontrol og underretning af betalingsoplysninger (IBAN-verifikation)
- Screening af straksbetalinger for EU-sanktioner
- Sanktioner for betalingstjenesteudbydere
- Ikrafttræden

Obligatorisk udbud af straksbetalinger i euro

Udbydere af betalingstjenester, typisk pengeinstitutter, der tilbyder deres kunder almindelige betalinger i euro, pålægges en pligt til også at tilbyde deres kunder at modtage og sende straksbetalinger i euro. Denne forpligtigelse omfatter alle EU-lande, uanset national valuta, og alle udbydere, uanset størrelse.

For at et pengeinstitut kan tilbyde straksbetalinger i euro, er det en forudsætning, at instituttet enten er direkte eller indirekte deltager i systemet for straksbetalinger af euro. En direkte deltager har en centralbankkonto inden for euroområdet. Har et pengeinstitut ikke en sådan konto, fordi det har hjemland i et EU-land uden for euroområdet, kan instituttet være såkaldt indirekte deltager via et andet pengeinstitut, som har hjemland i et euroland eller har en centralbankkonto inden for euroområdet. Det er således en forudsætning for at kunne tilbyde straksbetalinger i euro, at den indirekte deltager kan indgå en kommerciel aftale med en direkte deltager om adgang til systemet. Der er kun én dansk bank, der i dag er direkte deltager i systemet for straksbetalinger i euro. De øvrige danske pengeinstitutter, som tilbyder almindelige betalinger i euro, vil derfor i givet fald skulle indgå en kommerciel aftale om adgang for at leve op til forslaget krav. Forslaget fastsætter ingen rettigheder eller forpligtelser om indgåelse af sådanne aftaler. Det vil afhænge af markedsudviklingen, om der er banker, der vil tilbyde denne indirekte adgang til de pengeinstitutter, der har behov for det, samt hvad vilkår og priser vil være.

Begrænsning på gebyrer for straksbetalinger i euro

Gældende regler (forordningen om grænseoverskridende betalinger) indebærer, at der ikke må kræves højere gebyrer for grænseoverskridende betalinger i euro end for indenlandske betalinger af den tilsvarende type i euro eller anden national valuta, der behandles af den samme betalingstjenesteudbyder. Forordningen forholder sig i dag ikke til straksbetalinger i euro. Forslaget indebærer, at straksbetalinger omfattes af forordningen.

Forslaget indfører et krav om, at betalingstjenesteudbydere ikke må kræve højere gebyrer for (indenlandske eller grænseoverskridende) straksbetalinger i euro end for almindelige (indenlandske eller grænseoverskridende) betalinger i euro eller almindelige betalinger i den nationale valuta i EU-lande, der ikke har euro (et såkaldt gebyrloft), *jf. tabel 1*. Kravet gælder for alle betalingstjenesteudbydere, der tilbyder straksbetalinger i euro til deres kunder. Formålet med forslaget er at gøre straksbetalinger i euro billigere og dermed mere attraktive.

Tabel 1
Illustration af potentielle effekter for gebyrer

Type af betaling	Almindelig betaling i national valuta	Almindelige betalinger i euro	Straksbetaling i national valuta	Straksbetaling i euro
Indenlandsk betaling	2 euro	2 euro	5 euro	2 euro eller mindre
Grænseoverskridende betaling	-	2 euro		2 euro eller mindre (i stedet for 5 euro)

Anm.: De angivne gebyrer er alene til illustration. **Ændringen med forslaget er markeret med gult.**

Kilde: Kommissionen og egen tilvirkning.

Pligt til kontrol og notifikation af betalingsoplysninger (IBAN-verifikation)

Der fastsættes en pligt for betalingstjenesteudbydere til at tilbyde en løsning, hvorved en kunde kan kontrollere, at der er overensstemmelse mellem betalingsmodtagerens navn og kontonummer (betalingskontoidentifikationskode eller IBAN) ved straksbetalinger i euro. Der findes endnu ikke en løsning til at udføre denne kontrol, hvilket er en nødvendighed for at kunne efterleve kravet. Forordningen indeholder ikke et forslag til, hvordan løsningen skal udformes og forholder sig heller ikke til evt. gebyrer forbundet med tjenesten.

Screening af brugere for EU-sanktioner

I forslaget indgår en ny screeningsmetode, da den nuværende praksis for almindelige betalinger, hvor man screener hver enkelte transaktion, står i vejen for straksbetalinger i euro på tværs af EU. Derfor fastsættes en pligt til, at de afsendende og modtagende betalingstjenesteudbydere, fx pengeinstitutter, dagligt skal screene deres kunder i forhold til EU's sanktionsliste². Hvis en kunde er omfattet af EU's

² EU's sanktionsliste under artikel 215 i EUF-traktaten: Økonomiske sanktioner over for tredjelande.

sanktioner, skal betalingstjenesteudbyderen indefryse aktiver og ikke stille penge-midler eller økonomiske ressourcer til rådighed for sådanne personer. Kommissionen fører en konsolideret liste over sådanne personer og enheder. Hensigten er at undgå at for mange straksbetalinger fejlagtigt bliver fanget i pengeinstitutternes sanktionsscreeningssystemer.

Den foreslåede screeningsproces og forpligtelse gælder dog kun EU's sanktionsliste. Dermed undtager forslaget ikke betalingstjenesteudbydere fra at screene for personer på fx FN's sanktionsliste, nationale sanktionslister eller tredjelandes sanktionsliste.

Sanktioner for betalingstjenesteudbydere

EU-landenes muligheder for at sanktionere betalingstjenesteudbyderes overtræ-delse af kravene i forslaget skal være effektive og stå i et rimeligt forhold til over-trædelsernes grovhed og have afskrækkende virkning. Med forordningsforslaget lægges der op til at fastsætte krav om indførelse af administrative bøder og mini-mumsniveauer for sådanne bøder for overtrædelse af enkelte bestemmelser i for-ordningen. EU-landene skal underrette Kommissionen om fastsatte sanktioner.

Ikrafttræden

Forordningens krav om modtagelse og afsendelse af straksbetalinger i euro træder i kraft hhv. 6 og 12 måneder efter offentliggørelse i EU-tidende, dog 30 og 36 må-neder for EU-lande, der ikke har euro som national valuta. Indførelsen af de for-skellige krav vil ske forskudt, herunder også for betalingstjenesteudbydere, der er etableret inden for eller uden for euroområdet.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er medlovgiver på forslaget. Europa-Parlamentet har endnu ikke fastlagt sin holdning til Kommissionens forslag.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at det alene er EU-regler, der kan regulere og integrere grænseoverskridende betalinger i EU. Desuden består forslaget alene af ændringer til eksisterende EU-regulering.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder, at forslaget er i overens-stemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vedrører ændring af forordning 260/2012 (EU) om tekniske og forret-ningsmæssige krav til kreditoverførsler og direkte debiteringer i euro (SEPA-for-ordningen) samt forordning 2021/1230 (EU) om grænseoverskridende betalinger. Forordningerne har direkte virkning i Danmark.

7. Økonomiske konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget til forordning vil være direkte gældende i Danmark. Dog skal der fastsættes regler i national lovgivning om sanktioner ved overtrædelse af forordningen.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have direkte statsfinansielle konsekvenser.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter holdes inden for berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.1.

Forslaget kan indebære nye tilsynsopgaver og udgifter for Finanstilsynet, der er finansieret ved afgifter på de finansielle virksomheder under tilsyn.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at medføre øgede omkostninger for betalingstjenesteudbydere i den finansielle sektor, jf. afsnit om erhvervsøkonomiske konsekvenser. Samtidig kan forslaget have positive effekter for virksomheder, der vil afsende og modtage straksbetalinger i euro.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at medføre væsentlige økonomiske- og administrative omstillingsomkostninger for betalingstjenesteudbydere. Der er i Danmark 64 pengeinstitutter og 23 betalings- og e-pengeinstitutter, som med Kommissionens forslag bliver omfattet af forslagets krav om straksbetalinger i euro, fordi disse institutter allerede tilbyder almindelige betalinger i euro. Det er uklart, hvilke tekniske forudsætninger, som betalingstjenesteudbydere skal implementere for at leve op til kravene i forslaget, hvorfor det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at foretage en nærmere konsekvensvurdering.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser følger af bl.a. forpligtigelsen til at modtage og sende straksbetalinger i euro, begrænsning på gebyrer, kontrol af betalingsoplysninger og forpligtigelse til sanktionsscreening.

For en uddybning af forslagets mulige erhvervsøkonomiske konsekvenser henvises til grund- og nærhedsnotat.

8. Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Specialudvalget for den finansielle sektor. Finans Danmark (FIDA), Nationalbanken (NB), og Forbrugerrådet TÆNK (TÆNK) afgav høringssvar. For uddybning af høringssvarene henvises til grund- og nærhedsnotat af 6. december 202.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget drøftes på teknisk niveau i rådsarbejdsgruppen. Det er generelt blevet hilst velkommen af EU-landene, som overordnet er enige med Kommissionen i formålet med og potentialet i forordningen.

Flere lande mener dog, at verifikation af betalingsoplysninger (IBAN-verifikation) ved straksbetalinger skal være gratis, da det ellers kan afskrække brugen.

Endvidere har mange lande rejst spørgsmål til forslagens tilgang til sanktionsscreening, dvs. daglig screening af kunder, som strider mod nuværende måde at screene på, hvor transaktioner screenes enkeltvis. Der har også været rejst spørgsmål blandt landene ift. forslagens afgrænsning af screening til EU's sanktionsliste, da forslaget ikke inkluderer eller adresserer andre væsentlige sanktionslister, fx nationale lister og tredjelandslister.

I forhold til forslagens loft på gebyrer for straksbetalinger i euro har en række lande ytret bekymring om, at forslaget kan bidrage til en generel prisstigning på alle betalinger, hvilket kan have en bredere modsatrettet effekt inden for udvikling af betalingsmarkeder på tværs af EU.

En lille gruppe lande uden for euroen har rejst udfordringer, der opstår i forbindelse med at udbyde straksbetalinger i euro, hvis en betalingstjenesteudbyder har hjemsted uden for euroområdet, og dermed ikke har direkte adgang til en centralbankkonto inden for euroområdet.

Endelig finder de fleste lande ikrafttrædelsesperioderne for korte henset til behovet for teknisk at være forberedt på at kunne tilbyde straksbetalinger i euro.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen ser positivt på forslagens formål om at styrke det indre marked, understøtte digital innovation og fremme effektive og rettidige betalinger samt konkurrence til fordel for forbrugerne.

Da forslaget vedrører straksbetalinger i euro, finder regeringen det vigtigt, at der generelt tages højde for forskelle mellem EU-lande i og uden for euroområdet.

Regeringen finder det derfor centralt, at forslaget er proportionalt ift. hvilke virksomheder, der omfattes, henset til de væsentlige økonomiske og administrative omkostninger, som forslaget forventes at medføre for betalingstjenesteudbydere i Danmark. Regeringen finder det vigtigt, at der findes en proportional løsning, som vil sikre hensyn til både at opnå forslagens formål og til administrative byrder for institutterne. En mulig konkret løsning kan være, at det alene bliver institutter, der tilbyder konti denomineret i euro, der omfattes af forordningen, hvorved institutterne kun bliver omfattet af kravene, hvis de træffer en forretningsmæssig beslutning om at tilbyde konti denomineret i euro. Alternative løsninger, der vurderes som proportionale, vil også kunne overvejes.

Regeringen finder det helt centralt, at EU-landene ikke forpligtes til at indføre administrative bøder. Regeringen arbejder derfor for, at et kommende kompromisforslag vil ændre på forslaget fra Kommissionen og give EU-landene valgfrihed i forhold til typen af sanktioner, der skal anvendes over for betalingstjenesteudbydere, der ikke overholder forslagens krav.

Regeringen finder det positivt, at forslaget indfører muligheden for IBAN-verifikation og en tilpas ramme for dette. Det skal dog foregå i henhold til princippet om teknologineutralitet, så rammen ikke binder udviklingen af verifikationsløsningen til en specifik teknologi.

Det er vigtigt, at forslagens krav og processer er foreneligt med et fortsat højt niveau for beskyttelse mod hvidvask og omgåelse af sanktioner.

Endelig vil omstillingsperiode og frister for implementering i forslaget skulle give passende tid til en ordentlig og kontrolleret omstilling.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 2: Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)

KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2023)99

1. Resume

EU's genopretningsfacilitet trådte i kraft i februar 2021, og alle EU-lande har efterfølgende offentliggjort genopretningsplaner efter en grundig dialog med Kommissionen om planerne. Planerne indeholder konkrete milepæle og mål for investeringer og reformer.

Kommissionen har siden medio juni 2021 løbende fremlagt forslag til rådsimplementerende beslutninger vedr. de enkelte landes genopretningsplaner, der herefter er blevet godkendt i ECOFIN med kvalificeret flertal. ECOFIN har godkendt rådsimplementerende beslutninger for alle lande og har påbegyndt processen med udbetalinger til landene pba. gennemførte milepæle og mål.

ECOFIN ventes 14. marts 2023 generelt at gøre status for arbejdet med implementering af landenes respektive genopretningsplaner, herunder særligt milepæle og mål vedr. grønne reformer og investeringer. ECOFIN's statusdrøftelse vil muligvis også komme ind på arbejdet med udvidelse af EU-landenes genopretningsplaner med tiltag, der bidrager til REPowerEU-målsætningerne om uafhængighed af russiske fossile brændstoffer.

ECOFIN vil muligvis også skulle behandle et evt. kommende forslag fra Kommissionen til revideret rådsbeslutning vedr. Finlands opdaterede genopretningsplan, som blev afleveret til Kommissionen 26. januar 2023.

Fra dansk side kan drøftelsen vedr. implementeringen af genopretningsfaciliteten tages til efterretning.

2. Baggrund

EU-landene har i lyset af COVID-19-krisen aftalt et genopretningsinstrument ("Next Generation EU"), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lånoptagelse på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet ("Recovery and Resilience Facility") på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte (tilskud) for op til 312,5 mia. euro, som følger en fastlagt fordelingsnøgle, og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser). Rammerne for genopretningsfaciliteten er fastlagt i en forordning, som trådte i kraft 19. februar 2021.

Arbejdet med at operationalisere genopretningsfaciliteten er i gang. For at modtage midler fra genopretningsfaciliteten har alle 27 EU-lande udarbejdet nationale genopretningsplaner ("Recovery and Resilience Plans"), hvor landene beskriver konkrete tiltag (reformer og investeringer), som den finansielle assistance fra genopretningsfaciliteten (direkte støtte og lån) skal finansiere.

Pba. positive vurderinger fra Kommissionen har Rådet siden juli 2021 og frem til december 2022 behandlet og godkendt alle EU-landenes genopretningsplaner og processen med udbetaling af midler fra genopretningsfaciliteten er i gang, jf. bilag 1.

For at en genopretningsplan kan godkendes skal reformerne og investeringerne i den pågældende plan bl.a. bidrage til at adressere landespecifikke anbefalinger som led i det økonomiske samarbejde i EU (*det europæiske semester*), grøn og digital omstilling samt til at understøtte vækst, arbejdspladser, økonomisk robusthed og til økonomisk, social og territorial samhørighed.³

Genopretningsplanernes konkrete reformer og investeringer er formuleret som konkrete milepæle og mål, der ved implementering kan medføre gradvise udbetalinger af genopretningsmidlerne pba. anmodning fra det pågældende land. Udbetalinger af midler fra genopretningsfaciliteten til landene besluttet løbende af Kommissionen på grundlag af de godkendte genopretningsplaner og i takt med, at landene opnår de aftalte milepæle og mål for reformer og investeringer, som er fastlagt ifm. godkendelsen af deres respektive genopretningsplaner.⁴ Kommissionen påbegyndte processen med udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål ultimo 2021.

For yderligere information om processen for operationalisering af genopretningsfaciliteten, herunder vedr. udbetalinger og opfølgningen på de milepæle og mål for reformer og investeringer, som er fastlagt i de respektive landes genopretningsplaner, henvises til samlenotat forud for ECOFIN 13. juli 2021.

Mulig revision af genopretningsplanerne og de rådsimplementerede beslutninger

EU-landene har mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan til Kommissionen og anmode om et forslag fra Kommissionen til en revideret eller ny rådsbeslutning. EU-landene skal i det tilfælde redegøre for årsagerne til, at den oprindelige plan, herunder konkrete milepæle og mål, ikke er opnåelige. Kommissionen skal på baggrund heraf vurdere, om anmodningen er berettiget, herunder om ændringerne skyldes objektive forhold ("*objective circumstances*"). Det kunne fx handle om, hvorvidt omkostningsskøn for en konkret investering i genopretningsplanen ikke længere er realistiske som følge af den høje inflation, og at en investering derfor ikke længere er realiserbar.

EU-landene har også mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan i lyset af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert EU-land, som Kommissionen offentliggjorde 30. juni 2022, og som generelt indebærer mere eller mindre støtte til de enkelte lande end oprindeligt skønnet, afhængig af landenes respektive økonomiske udviklinger.

³ Link til Kommissionens hjemmeside om genopretningsfaciliteten, herunder retningslinjer for genopretningsplaner: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en.

⁴ Kommissionen har op til to måneder til at vurdere en betalingsanmodning. Kommissionen træffer beslutning⁴ om de enkelte udbetalinger efter høring af EU's økonomiske og finansielle Udvalg (EFC). Hvis et eller flere EU-lande undtagelsesvis finder, at der er alvorlige afvigelser fra en tilfredsstillende opnåelse af de relevante milepæle og mål, kan de anmode formanden for Det Europæiske Råd om at henvise sagen til det Det Europæiske Råd.

Fordelingen af EU-genopretningsmidlerne følger således en fordelingsnøgle, hvor 70 pct. af den direkte støtte tildeles EU-landene efter deres økonomiske situation for COVID-19. Fordelingen af de resterende 30 pct. baseres på udviklingen i EU-landenes BNP i 2020 (15 pct.) og 2021 (15 pct.) mhp. at målrette midler til lande, der blev økonomisk hårdest ramt af COVID-19-krisen. Udarbejdelsen af alle EU-landes genopretningsplaner har derfor været baseret på skøn. I opgørelsen af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert enkelt EU-land har Kommissionen erstattet skøn fra Kommissionens efterårsprognose i 2020 med faktiske BNP-tal fsva. ændringen i real BNP for 2020 og den samlede ændring i real BNP for 2020-2021.

Kommissionen vil i sin vurdering af landenes opdaterede eller nye genopretningsplaner fortsat tage hensyn til de forordningsbestemte kriterier for godkendelse af genopretningsplaner, herunder at de pågældende planer fortsat bidrager til at adressere landespecifikke anbefalinger som led i det økonomiske samarbejde i EU (*det europæiske semester*) samt grøn og digital omstilling mv.

Finansiering af REPowerEU-planen via genopretningsfaciliteten

Kommissionen fremlagde 18. maj 2022 et forslag til tilpasning af genopretningsfaciliteten som led i REPowerEU-planen, der har til formål at udfase EU's afhængighed af fossile brændstoffer fra Rusland så hurtigt som muligt.⁵

Det tjekkiske EU-formandskab nåede 14. december 2022 til enighed med Europa-Parlamentet om en foreløbig aftale om finansiering af REPowerEU, der efterfølgende blev godkendt i Rådet 20. december 2022. Forslaget blev endeligt vedtaget 21. februar 2023.

Med aftalen om finansiering af REPowerEU afsættes ny direkte støtte fra EU på 20 mia. euro finansieret inden for EU's kvotehandelsystem. I tillæg hertil åbnes op for, at ubrugte lånemidler under genopretningsfaciliteten kan tages i anvendelse samt at EU-landene kan overføre midler fra deres landekonvolutter under EU's Brexit-tilpasningsreserve.

For at udmønte midlerne, skal EU-landene tilføje et REPowerEU-kapitel til deres eksisterende genopretningsplaner med reformer og investeringer igangsat efter 1. februar 2022 inden for bl.a. følgende områder:

- a) Forbedre energiinfrastruktur og -faciliteter, herunder infrastruktur til håndtering af flydende gas
- b) Fremme energieffektiviteten i bygninger, dekarbonisere industrien, øge produktionen og udbredelsen af bæredygtig og vedvarende energi
- c) Bekæmpe energifattigdom
- d) Tilskynde til reduktion af energifeterspørgslen

⁵ Der henvises generelt til tidligere samlenotater og forelæggelser af forslaget i Folketingets Europaudvalg, senest 30. september 2022 forud for ECOFIN 4. oktober 2022.

- e) Afhjælpe flaskehalse ift. energitransmissionen og –distributionen samt bedre lagring af elektricitet og integrationen af vedvarende energikilder
- f) Styrke arbejdsstyrkens grønne færdigheder

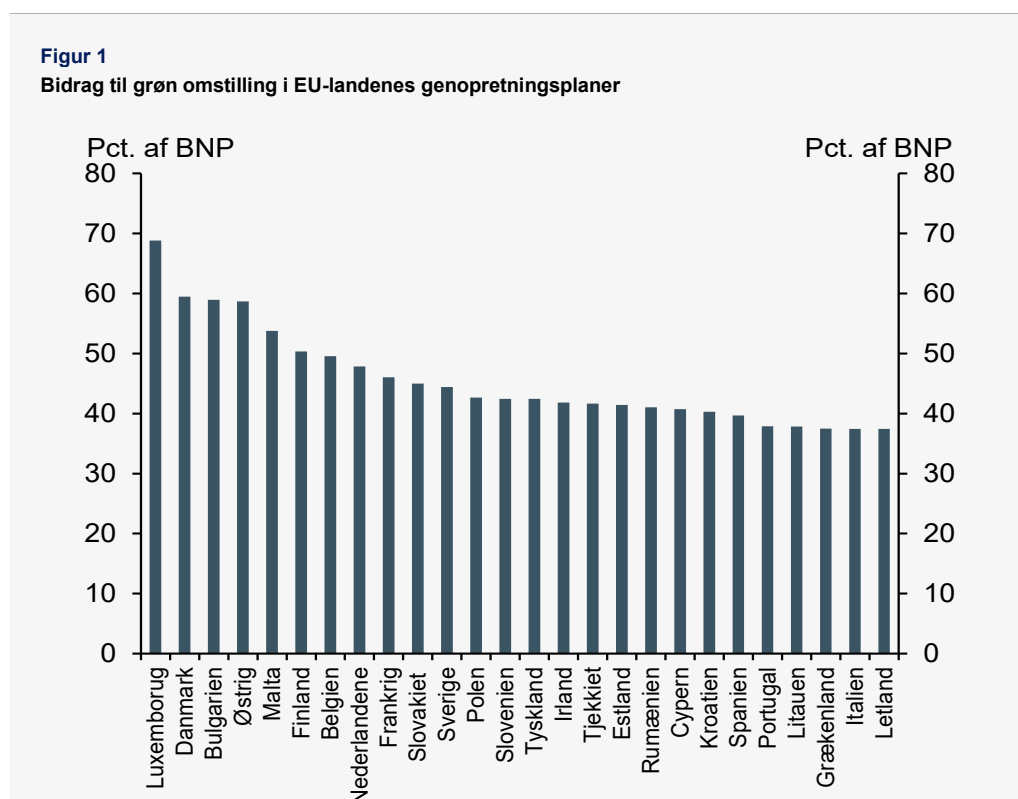
De nye kapitler skal indsendes af de enkelte EU-lande til Kommissionen. Herefter skal Kommissionen fremsætte forslag til rådsimplementerende beslutninger om de udvidede planer med henblik på godkendelse i Rådet. Kommissionen opfordrer til, at EU-landene udarbejder REPowerEU-kapitler inden udgangen af april 2023. For uddybning om implementering af genopretningsfaciliteten, henvises samlenotater oversendt til Folketingets Europaudvalg, herunder 30. juni forud for ECOFIN 13. juli 2021.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 14. marts 2023 at gøre status for implementeringen af genopretningsfaciliteten og arbejdet med landenes nationale genopretningsplaner, herunder særligt indsatsen med implementering af tiltag, der bidrager til den grønne omstilling. EU-landenes genopretningsplaner lever alle op til kravet i forordningen om genopretningsfaciliteten om, at mindst 37 pct. af tiltagene skal bidrage til den grønne omstilling, jf. figur 1.

Figur 1

Bidrag til grøn omstilling i EU-landenes genopretningsplaner

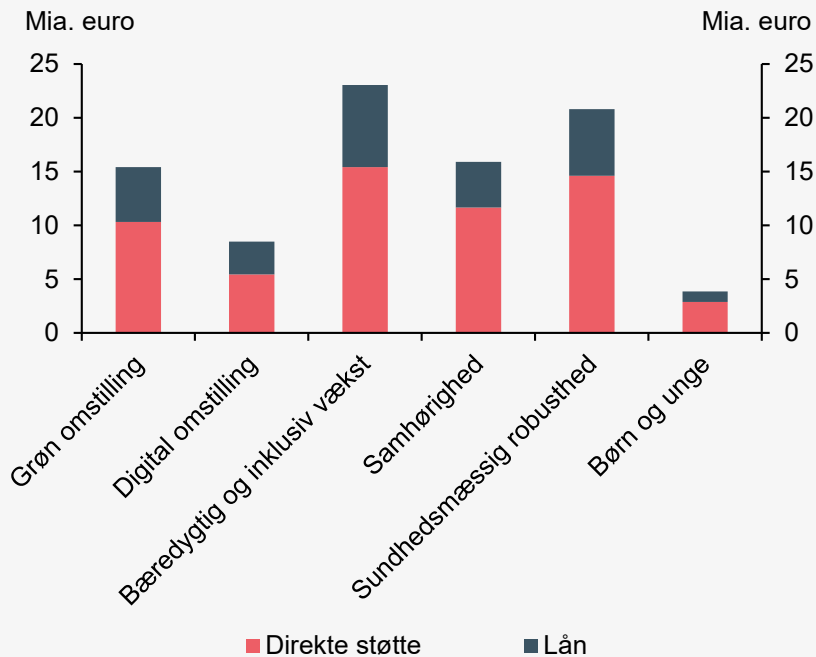

Kilde: EU-Kommissionens genopretningsscoreboard: http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/

Kommissionen har foreløbigt udbetalt 97 mia. euro i direkte støtte samt 47 mia. euro i lån fra genopretningsfaciliteten pba. opfyldte milepæle og mål i EU-landenes

genopretningsplaner. Af de udbetalte midler (både direkte støtte og lån) er 15,42 mia. euro udbetalt pba. opfyldelse af milepæle og mål vedr. den grønne omstilling, *jf. figur 2*.

Figur 2
Midler udbetalt fordelt på typer af gennemførte genopretningstiltag

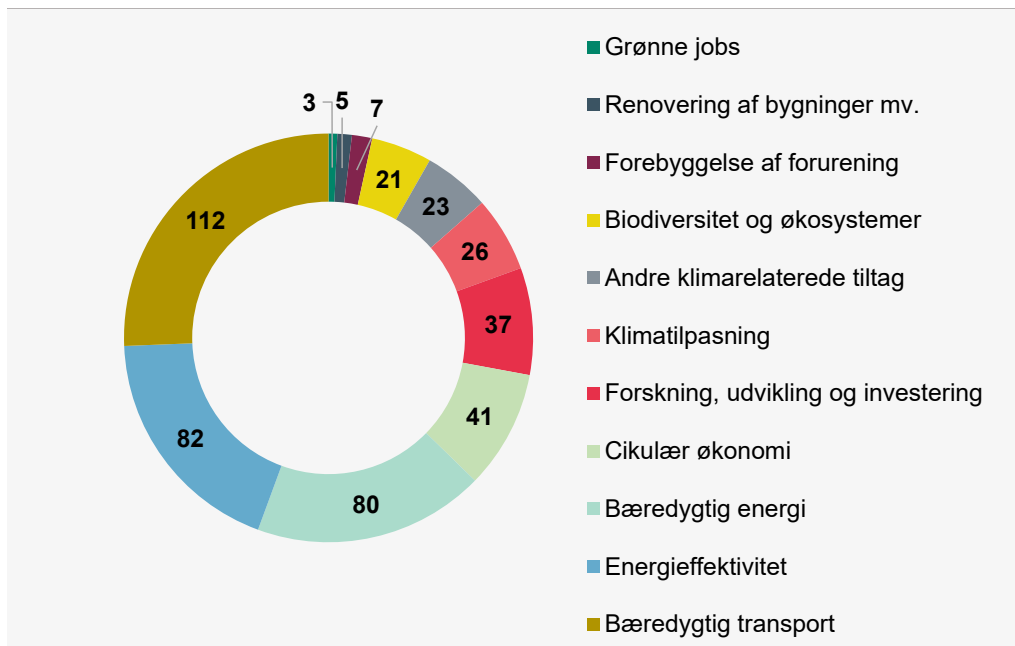

Anm.: Figuren viser de samlede udbetalte beløb under genopretningsfaciliteten medio februar 2023 fordelt på forskellige kategorier.

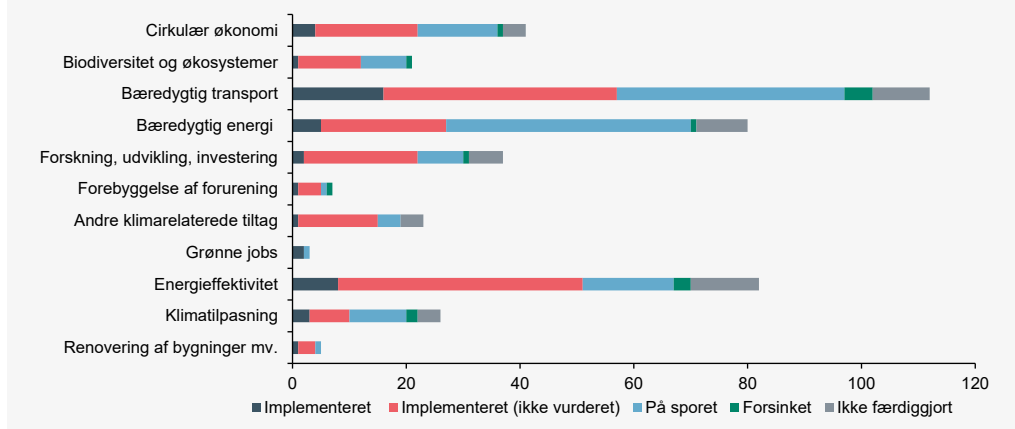
Kilde: EU-Kommissionens genopretningsscoreboard: http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/

Fokuseres der på de milepæle og mål i EU-landenes genopretningsplaner vedr. grøn omstilling, der planmæssigt er sat til at være implementeret inden 3. kvartal 2023, vedrører størstedelen bæredygtig transport, energieffektivisering og fremme af bæredygtig energi, *jf. figur 3*. Kommissionen vurderer, at en væsentlig andel af disse milepæle og mål er enten på sporet, fuldt ud implementeret eller implementeret, men endnu ikke vurderet af Kommissionen, *jf. figur 4*.

Figur 3
Milepæle og mål fordelt på kategorier

Figur 4
Implementering af grønne milepæle og mål

Anm.: Angiver milepæle og mål i EU-landenes genopretningsplaner vedr. grøn omstilling, der planmæssigt er sat til at være implementeret inden 3. kvartal 2023. Indeholder ikke milepæle og mål fra den ungarske genopretningsplan, der som den sidste plan blev godkendt i december 2022.

Kilde: EU-Kommissionen

Kommissionen vil muligvis benytte drøftelsen til at informere om den endelige aftale vedr. finansieringen af REPowerEU og i den forbindelse opfordre EU-landene til udvidelse af deres respektive genopretningsplaner med REPowerEU-tiltag. Derudover vil formandskabet muligvis orientere om den kommende proces i ECOFIN vedr. godkendelse af justerede genopretningsplaner, herunder ifm. udvidelse af planerne med REPowerEU-kapitler.

Kommissionen vil muligvis også henvise til sin meddelelse af 21. februar 2023⁶, hvori Kommissionen bl.a. peger på, at genopretningsfaciliteten er et vigtigt redskab til at fremme den grønne omstilling, samt at faciliteten i lyset af REPowerEU også benyttes til at adressere nogle af de udfordringer, der er opstået som følge af krigen i Ukraine.

ECOFIN vil muligvis også 14. marts skulle behandle et evt. kommende forslag fra Kommissionen til revideret rådsbeslutning vedr. Finlands opdaterede genopretningsplan, som blev afleveret til Kommissionen 26. januar 2023.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om ECOFIN-drøftelsen om implementering af genopretningsfaciliteten. Europa-Parlamentet lægger generelt vægt på, at lande som modtager finansiering fra genopretningsfaciliteten efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at genopretningsplanerne bidrager til bl.a. grøn og digital omstilling, samhørighed samt en styrket krisehåndtering.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsimplementerende beslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten vil have direkte negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet Danmark ikke vil modtage direkte støtte fra genopretningsfaciliteten i et omfang, som svarer til den andel af den direkte støtte, som Danmark skal finansiere med genopretningsinstrumentet og REPowerEU.

Genopretningsplanerne kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang de opnår formålet med genopretningsfaciliteten, herunder økonomisk genopretning, grøn og digital omstilling samt vækst og arbejdspladser.

⁶ Kommissionen offentliggjorde 21. februar 2023 en overordnet meddelelse vedr. implementeringen af genopretningsfaciliteten (Recovery and Resilience Facility: Two years on - A unique instrument at the heart of the EU's green and digital transformation).

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang planerne opnår formålet med genopretningsfaciliteten og REPowerEU-tiltag i landene bidrager til hurtigere og effektiv udfasning af russisk fossil energi i EU. Midler til Danmark som led i udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan understøtte vækst, arbejdspladser samt grøn og digital omstilling i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det også potentielt kan styrke erhvervslivets rammevilkår. Det nærmere omfang vil afhænge af den konkrete implementering. Der vurderes at være et stort potentiale for danske eksportvirksomheder i forbindelse med udmøntning af midler fra genopretningsfaciliteten i andre EU-lande.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at tage drøftelsen om status for implementeringen af særligt grønne initiativer i landenes respektive genopretningsplaner til efterretning. EU-landene ventes endvidere at tage den ventede information og eventuelle drøftelse vedr. tilføjelse af REPowerEU-kapitler til genopretningsplanerne til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side kan drøftelsen tages til efterretning.

Fra dansk side findes det centralt, at der sikres effektiv implementering af genopretningsfaciliteten, der leverer på aftalen af 21. juli 2020 i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrument (Next Generation EU) samt forordningen om genopretningsfaciliteten, der trådte i kraft 19. februar 2021. Regeringen lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at landene sikrer en effektiv implementering af de investeringer og reformer i deres genopretningsplaner, der fremmer den grønne omstilling.

Regeringen støtter overordnet ambitionen i REPowerEU om en hurtig udfasning af russisk fossil energi. Regeringen vil forholde sig til beslutninger om tilføjelse af REPowerEU-kapitler til EU-landenes genopretningsplaner i takt med at der foreligger konkrete forslag.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af genopretningsfaciliteten, herunder rådsbeslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner, blev i 2021 forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 13. juli, samt til orientering 22. juli (skriftlig), 3. september, 1. oktober, 15. oktober, 4. november og 2. december forud for ECOFIN hhv. 26. juli, 6. september, 5. oktober, 28. oktober, 9. november og 7. december 2021. I 2022 er sagen blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 18. januar 2022, ECOFIN 2. maj 2022 (skriftlig), ECOFIN 17. juni 2022, ECOFIN 8. juli 2022, ECOFIN 4. oktober 2022, ECOFIN 8. november 2022 og ECOFIN 6. december 2022. I 2023 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 17. januar og 14. februar 2023. Samlenotat om implementering af genopretningsfaciliteten blev desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 15. marts 2022 og ECOFIN 5. april 2022 (sagen blev dog efterfølgende taget af dagsordenen for begge ECOFIN).

Samlenotat om forordningen om genopretningsfaciliteten tilgik Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 9. juni 2020, forud for forelæggelse til forhandlingsoplæg 16. juni 2020, og forud for ECOFIN 6. oktober 2020, 19. januar, 16. februar, 16. marts, 16. april og 18. juni 2021.

Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg fik desuden en orientering om forventningerne til indholdet af Kommissionens vurdering og forslag til rådsbeslutning vedr. den danske plan i forbindelse med et fælles samråd 16. juni 2021.

Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 25. juni 2020.

Sagen om REPowerEU-finansieringsforslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 12. juli 2022, samt til orientering 30. september forud for ECOFIN 4. oktober 2022. Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 22. juni 2022.

Bilag 1: Status for EU-landenes genopretningsplaner– ultimo februar 2023

Land	Plan afleveret	Beslutningsforslag ¹	Evt. revideret beslutningsforslag ²	Finansiel assistance (mia. euro)		Forudbetalinger (mia. euro)		Udbetalinger ⁵ (mia. euro)	
				Direkte støtte ³	Lån ⁴	Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån
BE	30. april 2021	23. juni 2021		4,5	0,0	0,8	-		
BG	15. oktober 2021	7. april 2022		5,7	0,0			1,4	
CY	17. maj 2021	8. juli 2021		0,9	0,2	0,1	0,03	0,1	
DK	30. april 2021	17. juni 2021		1,4	0,0	0,2⁶	-		
EE	18. juni 2021	5. oktober 2021		0,9	0,0	0,1	-		
FI	27. maj 2021	4. oktober 2021		1,8	0,0	0,3	-		
FR	29. april 2021	23. juni 2021		37,5	0,0	5,1	-	7,4	
EL	28. april 2021	17. juni 2021		17,4	12,7	2,3	1,7	3,4	3,6
IE	28. maj 2021	16. juli 2021		0,9	0,0				
IT	30. april 2021	22. juni 2021		69,0	122,6	9,0	16,0	20,0	22,0
HR	15. maj 2021	8. juli 2021		5,5	0,0	0,8	-	1,4	
LV	30. april 2021	22. juni 2021		1,8	0,0	0,2	-	0,2	
LT	15. maj 2021	2. juli 2021		2,1	0,0	0,3	-		
LU	30. april 2021	18. juni 2021	9. december 2022	0,1	0,0	0,01	-		
MT	13. juli 2021	16. september 2021		0,3	0,0	0,04	0		
NL	8. juli 2022	8. september 2022		4,7	0,0				
PL	3. maj 2021	1. juni 2022		22,5	11,5				
PT	22. april 2021	16. juni 2021		15,5	2,7	1,8	0,4	2,3	0,7
RO	31. maj 2021	27. september 2021		12,1	15,0	1,9	0	1,8	0,8
SK	29. april 2021	21. juni 2021		6,0	0,0	0,8	-	0,4	
SI	30. april 2021	2. juli 2021		1,5	0,7	0,2	0		
ES	30. april 2021	16. juni 2021		77,2	0,0	9,0	-	22,0	
SE	28. maj 2021	29. marts 2022		3,2	0,0				
CZ	2. juni 2021	19. juli 2021		7,7	0,0	0,9	-		
DE	28. april 2021	22. juni 2021	19. januar 2023	28,0	0,0	2,3	-		
HU	12. maj 2021	30. november 2022		5,8	0,0				
AT	30. april 2021	21. juni 2021		3,8	0,0	0,5	-		
Beløb i alt	-	-	-	338,0	165,4	36,6	19,9	60,4	27,1
Lande i alt	27	27	2	-	8	21	4	11	4

Anm.: Beløb i løbende priser. ¹Dato for Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådsgodkendt. ²Dato for Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådsgodkendt. ³Den endelige tildeling fra EU's genopretningsfacilitet blev fastlagt 30. juni 2022 pba. den faktiske udvikling i EU-landenes BNP fra 2020-21. Fordelingskriterierne fremgår af forordningen om genopretningsfaciliteten samt https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe/pillars-next-generation-eu_en. EU-landene har i de fleste tilfælde ansøgt om mere finansiel assistance, end der tildeles de respektive lande i genopretningsfaciliteten, herunder fordi der på ansøgningstidpunkterne var usikkerhed om den endelige tildeling fra genopretningsfaciliteten. Differencer ift. den endelige finansielle assistance kan bl.a. håndteres via egen finansiering eller under bestemte betingelser ved justeringer af landenes genopretningsplaner. ⁴Baseret på Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Lån til et land kan som udgangspunkt udgøre op til 6,8 pct. af dets BNI i 2019. ⁵Udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål (dvs. i tillæg til forudbetalinger). ⁶Knap 1,5 mia. kr. udbetalt 2/9/21. ⁷I forordningen om genopretningsfaciliteten er fastsat et loft på 360 mia. euro for den samlede tildeling af lån til EU-landene.

Kilde: Kommissionens pressemeddelelser om indleverede genopretningsplaner og udbetalinger samt Kommissionens genopretnings-scoreboard: http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/.

Dagsordenspunkt 3: Kommissionens retningslinjer for finanspolitikkerne i 2024

1. Resume

ECOFIN ventes at drøfte retningslinjer for EU-landenes finanspolitikker i 2024 pba. en meddelelse fra Kommissionen, der ventes offentliggjort primo marts. Foruden retningslinjer til EU-landenes finanspolitikker ventes Kommissionens meddelelse også at gøre status for den økonomiske udvikling pba. af Kommissionens vinterprognose af 13. februar 2023.

Kommissionens retningslinjer for EU-landenes finanspolitikker skal ses i forlængelse af Kommissionens løbende retningslinjer og kommunikation vedr. implementering af de finanspolitiske regler i de seneste år i lyset af pandemien, krigen i Ukraine og den generelle usikkerhed om den økonomiske udvikling. Den såkaldte generelle undtagelsesklausul har været aktiveret siden 20. marts 2020. Kommissionen har siden generelt ikke taget initiativ til implementering af EU's finanspolitiske regler i form af fx henstillinger om korrektion af uforholdsmæssigt store underskud. Kommissionen har løbende offentliggjort nogle overordnede retningslinjer for EU-landenes finanspolitikker.

EU-landene drøfter aktuelt en reform af EU's finanspolitiske regler, jf. særskilt dagsordenspunkt. Det er dog uklart, hvornår reformerede regler evt. vil kunne vedtages og træde i kraft. Kommissionens overordnede retningslinjer ventes at udgøre rammen for koordinationen af EU-landenes finanspolitikker i 2024, hvor den generelle undtagelsesklausul ventes deaktiveret, men hvor der pga. arbejdet med en reform af de finanspolitiske regler aktuelt ikke er sikkerhed om, hvilke generelle regler, som vil være gældende i 2024.

Regeringen ventes at kunne tage Kommissionens retningslinjer for EU-landenes finanspolitikker i 2024 til efterretning og finder generelt, at EU-landenes finanspolitikker bør tage højde for aktuelle risici, herunder høj offentlig gæld og høj inflation.

2. Baggrund

Kommissionen ventes på ECOFIN 14. marts 2023 at præsentere sine overordnede retningslinjer for EU-landenes finanspolitikker. Kommissionens retningslinjer ventes at fokusere på 2024. Presentationen og drøftelsen af finanspolitiske retningslinjer på ECOFIN 14. marts 2023 ventes at tage udgangspunkt i en meddelelse fra Kommissionen, der ventes offentliggjort primo marts 2023.

Retningslinjerne for EU-landenes finanspolitikker skal ses i forlængelse af Kommissionens løbende retningslinjer og kommunikation vedr. implementeringen af de finanspolitiske regler i de seneste år i lyset af pandemien, krigen i Ukraine og den generelle usikkerhed om den økonomiske udvikling.

Ifm. med COVID-19-pandemiens udbrud i Europa offentliggjorde Kommissionen 20. marts 2020 en meddelelse⁷ om aktivering af den generelle undtagelsesklausul. I meddelelsen henviste Kommissionen til, at EU var ramt af et alvorligt økonomisk tilbageslag. Med den generelle undtagelsesklausul henviser Kommissionen til fleksibilitet i EU's fælles finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten, der overordnet indebærer, at der kan tages højde for alvorlige økonomiske tilbageslag i EU eller euroområdet ifm. vurderinger af EU-landenes finanspolitik.

Kommissionen meddelte efterfølgende ifm. sin strategi for bæredygtig vækst af 17. september 2020 og i et offentligt brev til EU-landene af 19. september 2020⁸, at undtagelsesklausulen også ville være aktiv i 2021.

Kommissionen vurderede senere i en meddelelse af 2. juni 2021 på basis af Kommissionens forårsprognose af 12. maj 2021, at betingelserne var opfyldt for, at den generelle undtagelsesklausul også skulle være aktiv i 2022. Kommissionen oplyste, at der var tale om en helhedsvurdering af økonomien.

Kommissionen har senest i en meddelelse af 23. maj 2022 konkluderet, at betingelserne for at holde den generelle undtagelsesklausul aktiv i 2023 er opfyldt, samt at betingelserne for at holde klausulen aktiv i 2024 omvendt ikke er tilstede. Kommissionen begrundede sin konklusion vedr. den fortsatte aktivering af klausulen i 2023 med tilstedeværelsen af betydelige risici og generel usikkerhed om den økonomiske situation som følge af krigen i Ukraine, udviklingen i energipriserne samt forstyrrelserne af forsyningskæderne, der samlet set medvirkede til et alvorligt økonomisk tilbageslag.

Kommissionen har i lyset af den store usikkerhed om de offentlige finanser og den økonomiske udvikling foreløbig valgt ikke at tage initiativ til anvendelse af de finanspolitiske regler i form af fx tildeling af nye henstillinger om korrektion af underskud over 3 pct. af BNP eller om efterlevelse af reglerne om mål for strukturel saldo og strukturelle budgetforbedringer.

I tillæg til Kommissionens løbende, overordnede kommunikation vedr. anvendelsen af den generelle undtagelsesklausul og reglerne generelt, har Kommissionen også fremlagt retningslinjer vedr. EU-landenes finanspolitikker hhv. 3. marts 2021 og 2. marts 2022. Retningslinjerne har været meget overordnede og kvalitative og har dannet baggrund for Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger vedr. landenes finanspolitikker hhv. 2. juni 2021 og 23. maj 2022 som led i det *euro-pæiske semester*. Anbefalingerne har inkluderet horisontale, overordnede elementer, der afspejlede behovet for at understøtte genopretningen efter COVID-19 samt de

⁷ KOM(2020)123

⁸ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/applying-rules-stability-and-growth-pact_en

seneste års generelle usikkerhed om økonomien og de offentlige finanser og behovet for at sikre finanspolitisk holdbarhed. Anbefalingerne indebar samtidig en vis differentiering mellem landene baseret på landenes gælds niveauer.

Retningslinjerne for EU-landenes finanspolitikker i 2023, som Kommissionens offentliggjorde 2. marts 2022, opfordrede overordnet set EU-landene til følgende:

- Koordination af EU-landenes finanspolitikker og passende balance mellem forskellige politikker.
- Sikring af gældsholdbarhed vha. en gradvis finanspolitisk tilpasning og økonomisk vækst.
- Styrkelse af vækstpotentialet i EU og indsatsen med den grønne og digitale omstilling.
- Implementering af finanspolitiske strategier, der sikrer tilpasninger på mellem-lang sigt og tager højde for genopretningsfaciliteten.
- EU-landene skal føre differentieret finanspolitik og tage højde for situationen i euroområdet som helhed.

Kommissionens retningslinjer var bl.a. grundlag for Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger vedr. finanspolitik til landene for 2023 af 23. maj 2022.

Kommissionen lagde i disse anbefalinger bl.a. op til, at alle EU-lande i deres finanspolitik skal tage højde for behovet for midlertidig og målrettet støtte til husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for energiprisstigninger, samt til personer der flygter fra Ukraine. EU-landene blev derudover bl.a. også anbefalet at prioritere investeringer i grøn og digital omstilling.

Foruden ovenstående horisontale finanspolitiske anbefalinger rettet alle lande lagde Kommissionen også op til finanspolitiske anbefalinger *differentieret* på tværs af landene afhængigt af landenes finanspolitiske risici, herunder gælds niveauer.

For en række lande med høj offentlig gæld (bruttogæld på over 100 pct. af BNP) lagde Kommissionen op til anbefalinger med vægt på, at de pågældende lande bør have en forsigtig tilgang til finanspolitikken. For de resterende EU-lande med lav til moderat offentlig gæld lagde Kommissionen generelt op til anbefalinger om at føre en overordnet neutral finanspolitik i 2023.

Kommissionens retningslinjer for EU-landenes finanspolitikker i 2024, der ventes offentliggjort primo marts 2023, ventes at danne baggrund for Kommissionens udkast til konkrete landespecifikke anbefalinger til EU-landenes finanspolitikker, der ventes offentliggjort i maj eller juni 2023 som led i det *europæiske semester* for 2023.

3. Formål og indhold

På ECOFIN 14. marts 2023 ventes Kommissionen at præsentere overordnede retningslinjer for EU-landenes finanspolitikker i 2024 pba. af en meddelelse fra Kommissionen. Kommissionens meddelelse ventes offentliggjort primo marts 2023.

Kommissionens retningslinjer ventes at udgøre rammen for koordinationen af EU-landenes finanspolitikker i 2024, hvor den generelle undtagelsesklausul ventes deaktiveret, og hvor der, pga. arbejdet med en reform af de finanspolitiske regler, aktuelt ikke er sikkerhed om, hvilke generelle regler, som vil være gældende i 2024.

Kommissionens retningslinjer ventes generelt at være af overordnet og kvalitativ karakter.

Kommissionens finanspolitiske retningslinjer ventes bl.a. at tage højde for den generelle økonomiske udvikling i EU, herunder den seneste udvikling i BNP og inflation, som skønnet i Kommissionens vinterprognose af 13. februar 2023.

Kommissionen opjusterer i vinterprognosen af 13. februar 2023 skønnet for realvæksten i BNP i EU i 2022 med 0,2 pct.-point ift. efterårsprognosen af 11. november 2022, så stigningen i BNP nu skønnes at have været 3,5 pct., *jf. tabel 1*. Kommissionen opjusterer ligeledes sit vækstskøn for EU i 2023, konkret fra 0,3 til 0,8 pct., mens skønnet for 2024 fastholdes på 1,6 pct.

Kommissionens vinterprognose nedjusterer skønnene for inflationen i EU fra 9,3 til 9,2 pct. i 2022, fra 7,0 til 6,4 pct. i 2023 og fra 3,0 til 2,8 pct. i 2024, *jf. tabel 1*.

Tabel 1**Skøn for BNP-vækst og inflation, udvalgte økonomier i Kommissionens efterårsprognose 2022 og vinterprognose 2023**

	Kommissionens vinterprognose, feb. 2023				Kommissionens efterårsprognose, nov. 2022			
Realvækst, pct.	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
EU	5,4	3,5	0,8	1,6	5,4	3,3	0,3	1,6
Euroområdet	5,3	3,5	0,9	1,5	5,3	3,2	0,3	1,5
Tyskland	2,6	1,8	0,2	1,3	2,6	1,6	-0,6	1,4
Frankrig	6,8	2,6	0,6	1,4	6,8	2,6	0,4	1,5
Italien	6,7	3,9	0,8	1,0	6,7	3,8	0,3	1,1
Spanien	5,5	5,5	1,4	2,0	5,5	4,5	1,0	2,0
Nederlandene	4,9	4,4	0,9	1,3	4,9	4,6	0,6	1,3
Danmark	4,9	3,1	0,1	1,6	4,9	3,0	0,0	1,3
Sverige	5,1	2,4	-0,8	1,2	5,1	2,9	-0,6	0,8
Inflation, pct.	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
EU	2,9	9,2	6,4	2,8	2,9	9,3	7,0	3,0
Euroområdet	2,6	8,4	5,6	2,5	2,6	8,5	6,1	2,6
Tyskland	3,2	8,7	6,3	2,4	3,2	8,8	7,5	2,9
Frankrig	2,1	5,9	5,2	2,5	2,1	5,8	4,4	2,2
Italien	1,9	8,7	6,1	2,6	1,9	8,7	6,6	2,3
Spanien	3,0	8,3	4,4	2,3	3,0	8,5	4,8	2,3
Nederlandene	2,8	11,6	4,5	2,7	2,8	11,6	4,2	3,9

Danmark	1,9	8,5	4,4	2,5	1,9	7,9	3,7	2,0
Sverige	2,7	8,1	6,3	1,8	2,7	8,1	6,6	1,8

Kilde: Kommissionens efterårsprognose 2022, 11. november 2022, Kommissionens vinterprognose 2022, 13. februar 2023.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europaparlamentet ventes ikke at udtale sig om Kommissionens finanspolitiske retningslinjer.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Den aktuelle præsentation på ECOFIN og Kommissionens finanspolitiske retningslinjer har i sig selv ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser (herunder konsekvenser for regioner og kommuner)

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionens retningslinjer for EU-landenes finanspolitikker vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser. Retningslinjerne kan dog have positive samfundsøkonomiske effekter, i det omfang retningslinjerne understøtter, at EU-landene fører sund og holdbar finanspolitik.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at kunne tage Kommissionens præsentation til efterretning. Det er generelt uklart, hvordan landene vil stille sig ift. Kommissionens konkrete finanspolitiske retningslinjer.

EU-landene ventes generelt at dele Kommissionen overordnede vurderinger af de økonomiske udsigter for EU.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forventer at kunne tage Kommissionens meddelelse om retningslinjer for EU-landenes finanspolitikker i 2024 til efterretning.

Regeringen finder generelt, at EU-landene i tilrettelæggelsen af deres finanspolitik skal tage højde for de aktuelle risici, herunder høj offentlig gæld og høj inflation. Det er vigtigt for regeringen, at EU-landene generelt har fokus på at sikre sunde og holdbare offentlige finanser med plads til at håndtere uforudsete tilbageslag og kriser.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens meddelelse af 2. marts 2022 med finanspolitiske retningslinjer for 2023 blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 15. marts 2022.

Kommissionens pakke af 23. maj 2022 med bl.a. finanspolitiske landespecifikke anbefalinger til EU-landene samt Kommissionens melding om at holde den generelle undtagelsesklausul aktiv i 2023 og deaktivere den fra og med 2024, blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 17. juni 2023.

Dagsordenspunkt 4: Rådskonklusioner om reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer

KOM(2022) 583

1. Resume

ECOFIN ventes 14. marts 2023 at drøfte og evt. vedtage rådskonklusioner vedr. en reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler (herefter finanspolitiske regler).

På ECOFIN 6. december 2022 præsenterede Kommissionen en overordnet meddelelse med et overordnet udspil til en reform af reglerne (ikke egentlige lovforslag), der bl.a. sætter rammerne for EU-landenes nationale finanspolitikker. Derudover har ECOFIN 14. februar 2023 drøftet udvalgte spørgsmål i relation til Kommissionens udspil. Det ventes, at Kommissionen pba. udspillet og rådskonklusionerne vil fremsætte egentlige lovforslag til en reform i løbet af foråret.

Kommissionen fremhæver i sit udspil, at der er behov for, at de eksisterende finanspolitiske regler reformeres, bl.a. mhp. at sikre sunde og holdbare offentlige finanser som grundlag for bæredygtig vækst i alle EU-landene. Reformen skal opnå disse mål ved at styrke landenes ejerskab til reglerne, simplificere reglerne, styrke fokus på det mellemlange sigt og sikre bedre håndhævelse. Der henvises til samlenotat oversendt ifm. ECOFIN 14. februar 2023 for en uddybning.

EU-formandskabet har fremsat et udkast til rådskonklusioner vedr. en reform af de finanspolitiske regler. Udkastet drøftes på teknisk niveau og ventes vedtaget ifm. ECOFIN. Udkastet fremhæver bl.a., at EU står over for en række økonomiske og sociale udfordringer, herunder i lyset af klimafordringerne, den geopolitiske situation samt den høje offentlige gæld, der bør reduceres. Ift. reglerne fremhæves det, at det er vigtigt at sikre nationalt ejerskab over for reglerne, samt at der er behov for at tage højde for landenes forskellige finanspolitiske udgangspunkter. Landene er derudover foreløbigt enige ift. en række elementer i en reform af reglerne, herunder at landene skal udarbejde nationale planer indeholdende udgiftslofter, der skal sikre at underskud holdes på maks. 3 pct. af BNP samt at gælden er tilstrækkeligt faldende i lyset af landenes gældsudfordringer. Udkastet til rådskonklusioner kan ændre sig helt frem mod ECOFIN.

De fleste EU-lande støtter generelt en reform af reglerne rettet mod målene om sunde og holdbare offentlige finanser som grundlag for vækst, men der er forskellige holdninger til, hvordan reglerne bedst understøtter disse mål. EU-landene er således delte på en række områder i drøftelserne, og der pågår fortsat tekniske drøftelser pba. Kommissionens udspil mhp. at forstå indholdet af udspillet og konsekvenserne for de enkelte lande og EU som helhed.

Det er generelt centralt for regeringen, at de fælles EU-regler understøtter sunde og holdbare offentlige finanser og ansvarlig økonomisk politik i EU. En balanceret reform skal sikre sunde offentlige finanser og lavere gæld. Der skal være transparente krav især for højgældslande. Der skal ikke være undtagelser fra reglerne eller særbehandling af visse udgifter. Landenes planer bør indeholde reformer, der styrker de offentlige finanser og deres holdbarhed, hvis landene skal kunne fastsætte lempeligere udgiftslofter og udskyde reduktion af høj gæld. En reform skal være konsistent med budgetloven i Danmark. Håndhævelsen af reglerne bør styrkes. Der skal sikres transparente regler mhp. at sikre ligebehandling. Der skal være proportionalitet i kravene til EU-landene.

2. Baggrund

De fælles finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten ("Stability and Growth Pact" – SGP) og proceduren for makroøkonomiske ubalancer ("Macroeconomic Imbalance Procedure" – MIP) udgør grundelementer i rammen for EU-samarbejdet på det finanspolitiske og økonomiske område (herefter EU's finanspolitiske regler). Reglerne implementerer bl.a. EU-traktatens krav om, at landenes underskud og gæld ikke må overstige hhv. 3 og 60 pct. af BNP.

EU's finanspolitiske regler sætter de overordnede rammer for EU-landenes nationale finanspolitikker. Formålet med reglerne er at sikre en sund og stabil økonomisk udvikling i de enkelte lande og i EU som helhed til gavn for vækst og beskæftigelse, herunder ved at understøtte lave statsgældsrenter og forebygge gældskriser. Hvis reglerne som helhed efterleves på tværs af høj- og lavkonjunkturer, muliggør det, at de såkaldte automatiske stabilisatorer, fx økonomiske ydelser til ledige, kan virke fuldt ud og modgå negative effekter på vækst og beskæftigelse i dårlige økonomiske tider. De finanspolitiske regler indebærer ikke nogen begrænsninger på størrelsen og sammensætningen af de offentlige udgifter, men sætter grænser for underskud og gældsopbygning, der kan have negative effekter på de enkelte landes økonomier og EU's økonomi som helhed. De finanspolitiske regler består grundlæggende af en *forebyggende del* og en *korrigerende del*. Reglernes forebyggende del indebærer krav til EU-landenes strukturelle saldo og udgiftsvækst, hvilket skal understøtte, at landene ikke overskrider traktatens krav for underskud og gæld. Den *korrigerende del* indeholder regler for de tilfælde, hvor landene overskrider traktatens krav, *jf. boks 1*.

I tillæg til EU's fælles finanspolitiske regler er Danmarks finanspolitiske regler forankret i budgetloven. Ifølge budgetloven må underskuddet på den strukturelle saldo som udgangspunkt ikke overstige -1 pct. af BNP. Budgetloven medfører, at hvis skønnet for den strukturelle saldo for det kommende år væsentligt overstiger -1 pct. af BNP, er regeringen forpligtet til at fremlægge forslag, der kan korrigere uoverensstemmelsen med målet.

Proceduren for makroøkonomiske ubalancer udgør rammen for samarbejdet i EU om systematisk overvågning af makroøkonomiske ubalancer. Formålet er på et tidligt tidspunkt at kunne identificere og forebygge potentielle skadelige økonomiske ubalancer, fx store underskud på betalingsbalancen, eller gribe ind over for ubalancer, som er ved at udvikle sig eller korrigere eksisterende ubalancer, *jf. bilag 1*.

Boks 1

Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende og forebyggende dele

Baggrund om Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del

Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del præciserer traktatens krav om, at det faktiske underskud ikke må overstige 3 pct. af BNP ("*3 pct.-grænsen*"), og at den offentlige bruttogæld ikke må overstige 60 pct. af BNP, medmindre den nedbringes tilstrækkeligt hurtigt. Det indebærer overordnet, at gælden årligt i gennemsnit skal reduceres med mindst 1/20 af den andel af gælden, der ligger ud over 60 pct. af BNP, når man måler over en treårig periode ("*gældsreglen*").

Hvis en af eller begge de numeriske regler i den korrigerende del er overskredet, laver Kommissionen en vurderingsrapport. Her vurderes det, hvorvidt der skal tildeles en såkaldt henstilling om at nedbringe for store underskud eller for høj

gæld (*EDP-henstilling*), der stiller krav om forbedring af de offentlige finanser. Fsva. overskridelser af 3 pct.-grænsen kan et land bl.a. undgå en henstilling, hvis overskridelsen vurderes at være "lille og midlertidig" (i praksis højst 3,5 pct. af BNP) og exceptionel (dvs. kan forklares af en usædvanlig begivenhed uden for landets kontrol).

Hvis et land ikke lever op til en henstilling, kan Rådet potentielt suspendere midler fra EU's struktur- og investeringsfonde, jf. vilkårene for adgang til disse fonde (gælder både euro- og ikke-eurolande). Hvis et euroland, der er blevet tildelt en EDP-henstilling, ikke efterlever denne, kan henstillingen optrappes til et *pålæg*, som er en skærpet henstilling med mere udspecificerede krav til finanspolitikken. Der er desuden muligheder for at pålægge eurolande gradvise sanktioner i form af deponeringer af et beløb eller bøder under Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del.

Betingelsen for at *ophæve en EDP-henstilling* vedr. store underskud er, at underskuddet er bragt under 3 pct. af BNP til fristen (det skal bekræftes af regnskabstal), at der er tale om en *varig korrektion* (dvs. at underskuddet ventes at forblive under 3 pct. af BNP i hele Kommissionens prognoseperiode), samt at gæld over 60 pct. af BNP samtidig nedbringes i et passende tempo.

Baggrund om Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende del

Lande, som ikke har EDP-henstillinger, er underlagt Stabilitets- og Vækstpagtens *forebyggende* regler og skal således sikre tilpasning hen imod deres nationalt fastsatte mellemfristede mål (MTO) for den såkaldte strukturelle saldo, der er et mål for den offentlige saldo, hvor der korrigeres for de udsving, der vurderes at følge af konjunkturerne (fx udsving i udgifter til ledighedsunderstøttelse eller skatteindtægter). MTO fastsættes pba. landenes gæld og vækst. Derudover skal der sikres en offentlig nettoudgiftsvækst (målt ved EU's *udgiftsregel*), som er i overensstemmelse med den pågældende tilpasning af struktursaldoen mod MTO. Udgiftsreglen fastsætter den vækst i et konkret mål for de offentlige udgifter (bl.a. justeret for renteudgifter og konjunkturbetingede ledighedsudgifter), som er muligt, hvis der samtidig skal sikres tilpasning mod MTO.

Kommissionen foretager løbende vurderinger af, om disse krav er efterlevet. Der er tale om en helhedsvurdering, som både omfatter struktursaldoen og udgiftsreglen samt evt. andre relevante forhold. Rådet kan åbne en procedure for væsentlige afvigelser ("significant deviation procedure" – *SDP*) og tildele særlige forebyggende henstillinger ("*MTO-henstillinger*") til lande, som vurderes at have en "væsentlig overskridelse" af de forebyggende regler (dvs. afvigelse på mindst ½ pct. af BNP i et år eller sammenlagt over to år ift. MTO). Sådanne henstillinger kan kun tildeles "ex post", dvs. på baggrund af observerede overskridelser i de to senest afsluttede år. Der er mulighed for at pålægge eurolande, der ikke efterlever en MTO-henstilling, sanktioner i form af deponering af et beløb.

Kommissionens udspil til reform

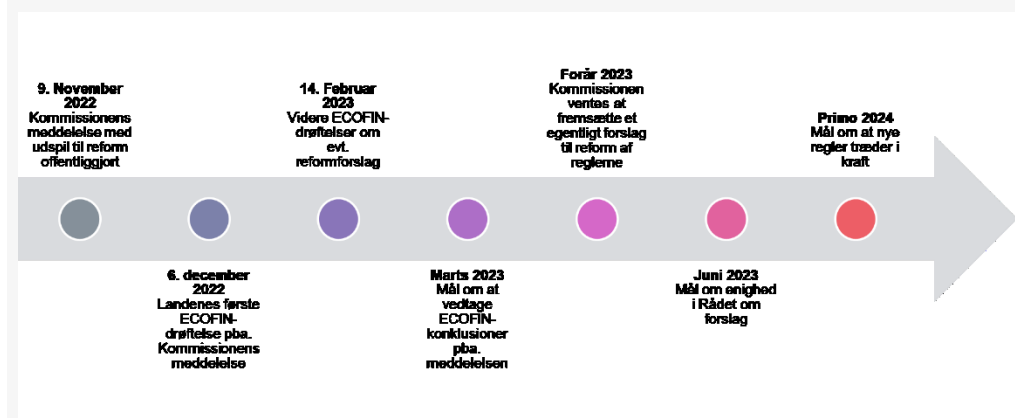
Kommissionen offentliggjorde 9. november 2022 en meddelelse med et overordnet udspil til en reform af EU's finanspolitiske regler. Udspillet er kommet efter et ønske fra flere lande om en reform af reglerne, samt efter at Kommissionen i 2020-2022 har evalueret de eksisterende regler og fundet grundlag for forbedring.

Kommissionens meddelelse danner grundlag for drøftelser mellem landene, som vil indgå i Kommissionens overvejelser om at fremsætte forslag til en reform, muligvis i første halvår af 2023, jf. figur 1. Nye regler vil eventuelt kunne træde i kraft fra 2024, hvor den generelle undtagelsesklausul, der siden dens aktivering i marts 2020 har medført stor fleksibilitet i håndhævelsen af de eksisterende regler, ventes deaktiveret.

Figur 1

Ventet tidslinje ifm. mulig reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler

Anm.: Såfremt Kommissionen fremsætter forslag til egentlig EU-lovgivning skal EU-formandsskabet forhandle med Europa-Parlamentet efter enighed i Rådet om et kompromis.

Kilde: Egen tilvirkning

Kommissionens meddelelse lægger op til at etablere en sammenhængende ramme for finans- og strukturpolitik, der skal erstatte de eksisterende finanspolitiske regler. Kommissionen ønsker med sit forslag at sikre regler, der har større ejerskab i landene, er mere fleksible og i højere grad implementeres, hvilket samlet set skal bidrage til sundere offentlige finanser og reduktion af høj offentlig gæld. De centrale elementer er bl.a.:

- Overvågningen af og kravene til EU-landenes økonomiske politik forankres i nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik, der fremsættes af landene, vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet.
- De nationale planer skal fastlægge årlige udgiftslofter mhp. at efterleve krav til en holdbar gældudvikling. Udgiftslofterne baseres på en EU-indikator for de offentlige nettoudgifter (faktiske offentlige udgifter fratrukket renteudgifter, konjunkturfølsomme ledighedsudgifter og korrigeret for diskretionære indtægtsforøgende- eller reducerende tiltag, fx skatteændringer).
- De traktatbestemte grænser på 3 og 60 pct. af BNP for hhv. det faktiske underskud og gældskvoten fastholdes, men man afskaffer bl.a. reglerne om landenes mellemfristede mål (MTO) for struktursaldoen. Der lægges dog op til, at struktursaldoen fortsat kan bruges ifm. nationale budgetlove som i Danmark.
- Planerne med udgiftslofter har i udgangspunktet en varighed på fire år, men lande kan anmode om forlængelse af planerne, så de får en varighed på op til syv år i alt. En forlænget plan kan indebære lempeligere udgiftslofter, men indebærer krav om investeringer og reformer, som styrker vækstgrundlaget og den finanspolitiske holdbarhed.

- De konkrete krav til EU-landene differentieres og bestemmes vha. analyser af landenes gæld og dens holdbarhed, der kategoriserer lande med hhv. *substantielle*, *moderate* eller *lave* gældsudfordringer. Kravene til landenes planer, herunder gældsudvikling og retningslinjer for udgiftslofter, vil afhænge af graden af gældsudfordringer. Lande med substantielle og moderate gældsudfordringer skal fremlægge deres udgiftslofter på basis af retningslinjer offentliggjort af Kommissionen, som vil være gældende, hvis landets egen plan ikke bliver godkendt af Rådet.
- EU-landene skal ligesom i dag kunne tildeles henstillinger om at nedbringe uforholdsmæssigt store underskud (underskudshenstilling), hvis landenes faktiske underskud overstiger grænsen på 3 pct. af BNP, og EU-landene skal ligesom i dag kunne tildeles henstillinger som følge af høj eller uholdbar offentlig gæld (gældshenstillinger). Det nye er, at gældshenstillingerne afhænger af, om landene overskrider de aftalte udgiftslofter (i dag kan der gives en gældshenstilling, hvis et land ikke reducerer gæld over 60 pct. af BNP med 1/20 årligt).

Der henvises generelt til samlenotat oversendt ifm. ECOFIN 6. december 2022 og 14. februar 2023, hvor Kommissionens meddelelse uddybes.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 14. marts 2023 at drøfte og evt. vedtage rådskonklusioner om en reform af EU's finanspolitiske regler. Rådskonklusionerne tager udgangspunkt i Kommissionens udspil fra november 2022 og afspejler bl.a. drøftelser i ECOFIN 6. december 2022 og 14. februar 2023.

ECOFIN's konklusioner ventes at være med til at danne baggrund for det forslag, som Kommissionen ventes at fremsætte i løbet af foråret 2023.

EU-formandskabet har udarbejdet et udkast til konklusionerne mhp. drøftelser på teknisk niveau mellem landene frem mod ECOFIN. Det er således muligt, at udkastet ændrer sig frem mod ECOFIN.

Det ventes, at landene vedtager konklusioner med følgende overordnede hovedpointer:

- Der mindes om, at landene anser deres økonomiske politik og finanspolitik som et spørgsmål af fælles interesse, og som skal koordineres i Rådet på linje med EU-traktaten. Det understreges, at de finanspolitiske regler er et vigtigt grundlag for koordination og overvågning på tværs af EU mhp. at sikre sunde og holdbare offentlige finanser og fremme bæredygtig økonomisk vækst og konvergens samt adressere makroøkonomiske ubalancer, understøttet af vækstfremmende reformer og investeringer.
- Det anerkendes, at EU's økonomi og samfund har fortsat sin stærke genopretning efter Covid-19-pandemien, ikke mindst grundet de hurtige politiske beslutninger nationalt samt på EU-niveau. Ikke desto mindre er der flere korte og

langsigtede økonomiske og sociale udfordringer i lyset af de geopolitiske spændinger, den høje inflation og forhøjede renter, klimaforandringer, digitalisering, demografiske forandringer, behovet for at understøtte konkurrencedygtighed samt åben strategisk autonomi, behovet for sikker energiforsyning og den nødvendige opbygning af forsvarskapaciteter. Mange af disse udfordringer kræver ambitiøse reformer og investeringer. Derudover har Covid-19-krisen samt konsekvenserne af Ruslands krig mod Ukraine medført store stigninger i den allerede høje offentlige gæld, som bør nedbringes gradvist og på realistisk vis.

- Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 om en mulig reform af EU's finanspolitiske regler bydes velkommen. Det Europæiske Råds opfordringer til Kommissionen og Rådet om hurtig at videreføre arbejde med reformen af de finanspolitiske regler anerkendes. Det anerkendes, at en reform af de eksisterende regler vil kunne gøre dem mere effektfulde.
- Det fremhæves, at øget nationalt ejerskab er essentielt som led i effektive finanspolitiske regler. Det anerkendes, at der er fordele ved at overgå til flerårig finanspolitisk planlægning, samtidigt med at overvågning af reglerne på årlig basis bør fortsætte i regi af Det Europæiske Semester. Det anerkendes, at der er behov for at tage højde for landenes forskellige finanspolitiske udgangspunkter og udsigter, såvel som deres økonomiske karakteristika, mhp. at fastlægge en differentieret finanspolitisk udvikling. Det fremhæves, at simple regler såvel som fastholdelse af deres multilaterale forankring er vigtigt. Det understreges, at det er vigtigt med ligebehandling, gennemsigtighed og forudsigelighed.
- Det fremhæves, at landene har konvergerende holdninger ift. en reform af reglerne på følgende områder:
 - Traktatens krav om et maksimalt underskud og offentlig gæld på hhv. 3 og 60 pct. af BNP fastholdes uændret. De finanspolitiske regler skal sikre effektiv efterlevelse af reglerne.
 - Landene skal fremsætte mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik, når de reformerede regler træder i kraft. Planerne skal omfatte finanspolitik, reformer og investeringer. Planerne skal fastsætte en sti for den nationale finanspolitik i form af udgiftslofter defineret ved nettoudgiftsniveauet som den eneste operationelle indikator.
 - Landene skal forberede udgiftslofter som en del af deres nationale planer, der hænger sammen med retningslinjerne for udgiftslofterne fra Kommissionen. Dette vil danne ramme om en dialog med det pågældende EU-land om evt. forskelle mellem retningslinjerne fra Kommissionen og landets egne udgiftslofter. Kommissionens retningslinjer for udgiftslofterne bør baseres på en godkendt metode, som kan repliceres, er forudsigelig og transparent, og som tager højde for den offentlige gæld. Kommissionens retningslinjer for udgiftslofterne skal understøtte, at den finanspolitiske tilpasning sikrer,

at gælden reduceres tilstrækkeligt eller fastholdes på et fornuftigt niveau, samtidigt med at det sikres, at de offentlige finanser er holdbare, og at reformer samt offentlige investeringer fremmes.

- Planerne og evt. opdateringer af disse skal vurderes af Kommissionen på fuldt transparent vis, baseret på fælles kriterier for vurderingen, der skal besluttes samt være underlagt multilaterale drøftelser og godkendes af Rådet. Denne ramme bør tage højde for de demokratiske processer i det enkelte land ifm. fastlæggelsen af den økonomiske politik. Således bør alle planer efter anmodning kunne tilpasses den nationale valgcyklus og blive opdateret ved tiltrædelsen af en ny regering samt under objektive omstændigheder, mens ambitionen for den finanspolitisk tilpasning fastholdes.
- Alle lande bør med deres nationale planer sikre overholdelse af underskudskravet (dvs. underskud under 3 pct. af BNP) eller tilstrækkelig og troværdig tilpasning til kravet på linje med en henstilling fra Rådet for lande, der har en sådan henstilling. Kravene til at åbne proceduren for uforholdsmæssigt store underskud og udstede henstillinger pba. underskud over 3 pct. af BNP fastholdes uændret.
- For lande med gæld over 60 pct. af BNP skal den nationale mellemfristede plan (udgiftslofter) sikre, at gældskvoten er tilstrækkeligt faldende. For lande med gæld under 60 pct. af BNP, men med gældsudfordringer, skal den nationale plan (udgiftslofter) sikre, at gældskvoten fastholdes på et fornuftigt niveau. Kravene til at åbne proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (EDP) for lande med gæld over 60 pct. af BNP pba. gældskriteriet ændres. Proceduren bør således blive indledt, hvis lande med gæld over 60 pct. af BNP afviger fra den godkendte finanspolitiske sti (udgiftslofter), hvor alle relevante faktorer vil blive taget i betragtning ifm. en evt. henstilling. Kommissionen skal i enighed med Rådet etablere rammerne for en kontrolkonto, der kan overvåge, om landene sammenlagt og over flere år har afvigelser fra udgiftslofterne. For lande med lave gældsudfordringer skal de nationale planer (udgiftslofter) sikre, at underskuddet holdes troværdigt under 3 pct. af BNP eller tilpasses tilstrækkeligt mod denne grænse, og at gælden fastholdes på et fornuftigt niveau, i lyset af behovet for at sikre holdbare offentlige finanser.
- Eventuelle sanktioner over for eurolande som led i proceduren for uforholdsmæssigt store underskud reduceres mhp. at fremme deres brug.
- Der bør fastsættes en undtagelsesklausul, der sikrer, at der kan tages højde for store stød til euroområdet eller EU som helhed mhp. at tage højde for særlige omstændigheder, hvor udgiftslofterne realistisk set ikke vil kunne overholdes, samt at der tillades midlertidige afvigelser. Der bør fastsættes en landespecifik undtagelsesklausul, der tillader midlertidige afvigelser fra udgiftslofterne i tilfælde af exceptionelle omstændigheder med stor betydning

for de offentlige finanser og uden for regeringens kontrol. Rådet kan spille en rolle ift. aktivering af undtagelsesklausulen pba. en vurdering fra Kommissionen.

- Det fastholdes, at de uafhængige finanspolitiske råd (dvs. De Økonomiske Råd i Danmark) skal evaluere landenes økonomiske prognoser, og det bør undersøges, hvordan deres rolle pba. nogle minimumsstandarder kan tilpasses de mellemfristede planer. De skal dog ikke have nogen rolle ifm., at landene udformer deres planer. Det kan undersøges, om det europæiske finanspolitiske råd (EFB) skal have en styrket rolle ifm. de finanspolitiske regler.
- Proceduren for makroubalancer er vigtig for at identificere, forebygge og korrigere økonomiske ubalancer, der kan have en negativ effekt på landenes økonomier, den økonomiske og monetære union (ØMU'en) eller EU som helhed. Proceduren bør være mere fremadskuende mhp. at kunne identificere risici på et tidligt stadie. Proceduren bør gøres mere dynamisk ved i højere grad at basere vurderingen af ubalancer på udviklingen i risici samt den politiske implementering, samt have klare kriterier for at aktivere og deaktivere proceduren i de enkelte lande. Ejerskab, forudsigelighed, gennemsigtighed, ligebehandling og håndhævelse af proceduren bør fremmes.
- Det understreges, at de finanspolitiske regler er en vigtig del af ØMU'en og understøtter en stabil fælles valuta samt euroområdet modstandsdygtighed. Det understreges, at eurolandenes budgetplaner er en vigtig del af den finanspolitiske koordination, samt at landenes udkast til deres budgetter bør være i overensstemmelse med EU's finanspolitiske regler. Der er enighed om, at proceduren for eurolandenes budgetplaner fastholdes, herunder understøttet af finanspolitiske anbefalinger til eurolandene samt overvågning af den generelle budgetsituation i euroområdet. Det genkaldes, at yderligere tiltag til at fremme ØMU'en bør tage højde for erfaringerne fra design og implementering af de omfattede økonomiske krisetiltag under Covid-19-pandemien.
- Der opfordres til at fortsætte arbejdet med reformen af de finanspolitiske regler, herunder afklaringer samt videre drøftelser. Centrale spørgsmål, der kræver videre drøftelser er retningslinjerne for landenes udgiftslofter, bestemmelser vedr. planernes reformer og investeringer og deres sammenhæng med udgiftslofterne samt mulighederne for forlængelse af planerne, bestemmelser for lande med lav gæld m.v.
- Der ses frem til Kommissionens kommende lovforslag.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har foreløbigt ikke udtalt sig om Kommissionen meddelelse.

Europaparlamentet vedtog 10. marts 2022 en resolution om det europæiske semester⁹, hvori der bl.a. blev opfordret til at styrke Europaparlamentets demokratiske rolle i samarbejdet under EU's økonomiske og finanspolitiske rammer.

Europaparlamentet vedtog derudover 8. juli 2021 en resolution om evalueringen af de økonomiske og finanspolitiske rammer i EU¹⁰. Der henvises til uddybning herom i samlenotatet til Folketingets Europaudvalg ifm. ECOFIN 9. november 2021.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Det ventes, at en eventuel reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler ikke vil medføre behov for ændringer af budgetloven. En nærmere vurdering vil dog afhænge af et konkret forslag fra Kommissionen.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen ventes ikke at have direkte statsfinansielle konsekvenser. De finanspolitiske og økonomiske rammer på EU-niveau har dog væsentlige indirekte konsekvenser for de offentlige finanser og deres modstandsdygtighed og den generelle økonomiske udvikling i landene. Sunde og holdbare offentlige finanser på tværs af EU-landene kan generelt mindske sandsynligheden for gældskriser og for, at der opstår pres for bl.a. fælles gæld og overførsler mellem landene ifm. økonomisk kriser, såsom Covid-19-krisen i 2020. Fælles gæld eller overførsler mellem EU-landene ventes at have negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, der vil være netto-bidragyder.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

En eventuel reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer ventes at have samfundsøkonomiske konsekvenser, idet rammerne har betydning for, hvordan landene tilrettelægger deres økonomiske politik, som igen har betydning for den økonomiske udvikling i landene selv, herunder Danmark, og i andre lande. Konsekvenserne kan være positive, hvis reformen understøtter, at landene generelt fører en mere sund og holdbar finanspolitik. Omvendt kan en reform have negative konsekvenser, hvis den fx medfører, at lande får svagere tilskyndelse til at reducere gælden i tilfælde, hvor den er meget høj.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

⁹ Resolution P9_TA(2022)0076

¹⁰ Resolution P9_TA(2021)0358

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene støtter generelt en reform af reglerne mhp. at sikre, at de i højere grad understøtter målene om sunde og holdbare offentlige finanser, herunder via øget nationalt ejerskab til reglerne, simplificering og bedre gældsreduktion. Der er dog blandt landene forskellige holdninger til, hvordan reglerne bedst understøtter disse mål.

En række lande lægger generelt vægt på effektive regler, der er ligeså ambitiøse som reglerne i dag og fremmer sunde og holdbare offentlige finanser og sikrer troværdig og vedvarende reduktion af høj offentlig gæld. Andre lande ønsker generelt mere fleksible regler, der samlet set medfører lempeligere rammer for tilrettelæggelsen af de nationale finanspolitikker.

Landene støtter generelt, at reglerne baseres på en mellemfristet tilgang med flerårige planer, der samtidigt danner udgangspunkt for overvågningen af landenes finanspolitik, herunder på baggrund af en form for udgiftslofter. Det støttes endvidere, at planerne kan revideres fx ifm. regeringsskifte.

En række lande ønsker generelt, at de finanspolitiske krav i højere grad end i dag tilpasses de enkelte lande og deres økonomiske udfordringer, fx i lyset af deres gældsudfordringer samt behov for reformer og offentlige investeringer. For en nogle lande er ønsket om mere differentierede regler sammenfaldende med ønsker om generelt lempeligere krav til reduktion af høj gæld og store underskud end i dag. For andre lande afspejler ønsket om mere differentierede krav til landene, at reglerne i højere grad end i dag skal sikre faldende gæld og underskud under 3 pct. af BNP i lande med store finanspolitiske udfordringer.

Det er fortsat usikkert, hvilke eventuelle ændringer landene kan enes om.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen går åbent og konstruktivt ind i drøftelserne om en reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer og er åben for ændringer, der kan forbedre reglerne inden for rammerne af EU-traktaten.

- Det er generelt centralt for regeringen, at de fælles EU-regler bidrager til sunde offentlige finanser og ansvarlig økonomisk politik i EU.
- Regeringen vurderer på den baggrund, at følgende generelle prioriteter er centrale for Danmark:
- *En balanceret reform, der sikrer sunde offentlige finanser og lavere gæld.* Hvis reglerne lempes på nogle punkter, fx ift. hastigheden hvormed høj gæld skal reduceres, bør reglerne styrkes tilsvarende på andre punkter. Regeringen kan således generelt støtte forslaget om mellemfristede planer og udgiftslofter, hvis den øgede

fleksibilitet ift. gældsreduktion mv. samtidig modsvares af fx bedre håndhævelse og krav om konsolidering i gode tider.

- *Transparente krav med minimumsstandarder især for højt gældslande.* Regeringen kan fx støtte forslaget om regler baseret på årlige udgiftslofter, hvis der samtidig fastsættes minimumskrav bl.a. til lande med store gældsudfordringer. Det kunne fx være i form af referencestier for udgiftslofterne, som foreslået af Kommissionen.
- *Ingen undtagelser fra reglerne eller særbehandling af visse udgifter.* Alle udgifter skal i sidste ende finansieres, og EU-landene må prioritere mellem forskellige udgifter til fx velfærd, offentlige investeringer og udgifter til grøn omstilling og forsvar mv. inden for en holdbar ramme.
- *Holdbarheden skal styrkes, for at reduktion af gæld kan udskydes.* Reglerne bør kun tillade, at landene kan lave forlængede planer med højere udgiftslofter og udskudt gældsreduktion på kort sigt, hvis landene samtidig gennemfører reformer, der styrker de offentlige finanser på længere sigt (fx reformer af pensionssystemer), mens sådanne forlængede planer ikke bør begrundes alene med investeringer eller andre udgifter.
- *En reform skal være konsistent med budgetloven i Danmark.* Selvom EU-reglerne baseres på udgiftslofter, skal finanspolitikken i Danmark fortsat kunne tilrettelægges inden for budgetlovens rammer baseret på den strukturelle saldo.
- *Styrket håndhævelse.* Der skal pba. transparente kriterier kunne tildeles henstillinger ved brud på 3-procentsgrænsen for de faktiske underskud samt i tilfælde af manglende efterlevelse af udgiftslofterne fastsat i de nationale planer.
- *Transparente regler, der sikrer ligebehandling.* Reglerne skal være transparente og give forudsigelige rammer for planlægning af nationale finanspolitikker samt mulighed for kontrol med landenes efterlevelse af reglerne.
- *Proportionalitet i kravene til EU-landene.* Krav til finans- og strukturpolitikkerne bør afspejle landenes behov og økonomiske udfordringer, herunder ved brug af differentierede krav pba. analyser af landenes gældsudfordringer.
- *Uklarheder bør afklares, inden der tages stilling.* Udestående spørgsmål vedr. Kommissionens udspil skal afklares, inden der tages endelig stilling til udspillet.
- Regeringen vil tage nærmere stilling til sagen, når Kommissionen har fremsat et konkret lovforslag til ændringer af de finanspolitiske regler.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om den mulige reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg. Senest er sagen blevet forelagt ifm ECOFIN 9. november 2021, hvor Kommissionen præsenterede en meddelelse om en evaluering af reglerne, ifm. ECOFIN 15. marts 2022, hvor Kommissionen præsenterede en meddelelse med foreløbige observationer ifm. evalueringen, ifm. ECOFIN 6. december 2022, hvor Kommissionen præsenterede sit udspil til en reform af reglerne samt ifm. ECOFIN 14. februar 2023, hvor landene drøftede udvalgte spørgsmål i relation til Kommissionens udspil.

Bilag 1 – Proceduren for makroøkonomiske ubalancer

Proceduren for makroøkonomiske ubalancer er en årlig proces, der operationaliseres via en varslingsmekanisme med et 'scoreboard' bestående af et antal økonomiske indikatorer, som skal give en indledende indikation af makroøkonomiske ubalancer i EU-landene. Indikatorerne vedrører bl.a. EU-landenes konkurrenceevne, gæld, finansiel sektor og boligmarkeder.

Proceduren indledes med, at Kommissionen offentliggør værdier for indikatorerne i scoreboardet, i varslingsrapporten ('Alert Mechanism Report', AMR). I rapporten vurderes indikatorernes udvikling i landene, og de lande, som har ubalancer eller er i fare for at opbygge ubalancer, identificeres.

Efterfølgende vil Kommissionen, under hensyntagen til Rådets vurdering af varslingsrapporten, foretage en dybdegående analyse af lande, som vurderes at have ubalancer eller at være i fare for at blive påvirket heraf. I kraft af de dybdegående analyser gennemføres en grundigere vurdering af, om det pågældende land er påvirket af ubalancer og i givet fald en vurdering af disses karakter og risici. Kommissionens dybdegående analyser vil kunne give anledning til forslag til Rådet om anbefalinger som led i de samlede landespecifikke anbefalinger eller egentlige henstillinger om at korrigere ubalancerne (makroubalanceprocedurens korrigerende del), afhængig af de identificerede ubalancers karakter. Hvis der vurderes at foreligge uforholdsmæssigt store ubalancer, kan der således åbnes en procedure, hvor Rådet efter et forslag fra Kommissionen vedtager en henstilling til det pågældende land om at korrigere disse ubalancer. I opfølgning på en henstilling fremlægger det pågældende land handlingsplaner, og Rådet skal løbende tage stilling til, hvorvidt det pågældende land har taget effektive tiltag mhp. korrektion af ubalancerne.

For eurolande er der særlige regler om gradvise økonomiske sanktioner i form af deponeringer og i sidste ende bøder, hvis det pågældende eurolands efterlevelse af en henstilling om korrektion af ubalancer ikke er tilstrækkelig.

Dagsordenspunkt 5: Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resume

ECOFIN ventes 14. marts 2023 igen at drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Sagen drøftes løbende på ECOFIN-møderne. Det er muligt, at ECOFIN på det kommende møde bl.a. vil skulle drøfte implikationerne af Ruslands invasion af Ukraine for EU-landenes økonomier og håndteringen heraf, herunder i forhold til energimarkederne og den finansielle stabilitet, ligesom ECOFIN muligvis også vil gøre status på EU's sanktioner mod Rusland og implementeringen heraf.

Regeringen finder det vigtigt, at ECOFIN løbende drøfter konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine, herunder for økonomierne i EU-landene. Ift. tiltag til håndtering af den høje inflation og de høje energiprisers konsekvenser for husholdninger og virksomheder er det vigtigt, at finanspolitikken i EU-landene ikke bidrager unødigt til at øge kapacitets- og inflationspres i økonomierne. EU skal sætte yderligere fart på den grønne omstilling, så EU kan blive uafhængig af fossil russisk energi. Regeringen støtter, at EU indtager en ledende rolle i forhold til økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og i forhold til genopbygning på lang sigt. Regeringen arbejder løbende for så hårde og effektive økonomiske sanktioner mod Rusland som muligt.

2. Baggrund

Sagen om de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine er løbende blevet drøftet på ECOFIN-møderne siden starten på invasionen i februar 2022. Drøftelserne har dækket over en række forskellige emner, herunder de økonomiske udsigter for EU-landene, nationale finanspolitiske kompensations-tiltag og fælles EU-tiltag i lyset af stigende inflation og høje energipriser, EU's finansielle støtte til Ukraine i 2022 og 2023 samt aspekter af EU's sanktioner mod Rusland.

Sagen drøftedes senest på ECOFIN 14. februar 2023, hvor Kommissionen bl.a. orienterede om konsekvenserne af EU's sanktioner for russisk økonomi, som trods rekordhøje energipriser i 2022 er præget af negativ økonomisk vækst, faldende energisport og dermed lavere olie- og gasindtægter, ligesom russisk økonomi på længere sigt ventes negativt påvirket af manglende adgang til vestlig kritisk teknologi. ECOFIN drøftede endvidere implikationerne af krigen for økonomierne i EU-landene, herunder på baggrund af Kommissionens seneste vinterprognose, som blev offentliggjort 13. februar 2023. ECOFIN drøftede den økonomiske situation i Ukraine og behovet for kortsigtet finansiel assistance fra de internationale finansielle institutioner, herunder IMF, i lyset af et fortsat stort finansieringsbehov i 2023. Endelig drøftedes status for EU's sanktioner mod Rusland og vigtigheden af at sikre effektiv implementering af EU's indefrysning af russiske aktiver og modvirke omgåelse af EU's sanktioner, herunder via tredjelande.

Sanktioner

EU har vedtaget en lang række sanktionspakker som reaktion på Ruslands invasion af Ukraine, senest med den 10. sanktionspakke, som blev vedtaget i Rådet 24. februar 2023. Sanktionerne er vedtaget i forlængelse af de eksisterende foranstaltninger, der siden 2014 er blevet indført over for Rusland efter annekteringen af Krim. Sanktioner er mest effektive, hvis flere internationale partnere står sammen om dem. EU har derfor arbejdet tæt sammen med ligesindede partnere i bl.a. G7 for at koordinere sanktionsarbejdet.

På det økonomiske område omfatter EU's sanktioner mod Rusland bl.a. markante finansielle restriktioner, herunder forbud mod transaktioner med den russiske centralbank, hvilket begrænser centralbankens adgang til sine valutaeserver, udelukkelse af en række af de største russiske banker, herunder Ruslands største bank, Sberbank, fra det internationale betalingsformidlingssystem, SWIFT, samt fuldt transaktionsforbud mod en række russiske banker. Der er også indført betydelige restriktioner i russiske bankers og statsejede selskabers adgang til de europæiske kapitalmarkeder. Der er indført forbud mod salg mv. af pengesedler og omsættelige værdipapirer til Rusland i alle EU-valutaer (inklusive danske kroner), forbud mod levering af kreditvurderingstjenester for russiske kunder samt forbud mod import, køb eller overførsel af guld af russisk oprindelse, eksporteret fra Rusland. Derudover er der indført sanktioner i forhold til handel med krypto-aktiver.

Der er ligeledes indført flere sektorspecifikke sanktioner bl.a. rettet mod den russiske energisektor, herunder eksportforbud mod en række produkter, der kan anvendes til militære formål (dual use), individuelle sanktioner mod en lang række personer og virksomheder samt sanktioner relateret til det internationale samarbejde, herunder fratagelse af Ruslands fordelagtige handelsvilkår (lave toldsats) inden for rammerne af WTO (såkaldt Most Favoured Nation-status). EU har indført et forbud mod import af russisk olie transporteret via søvejen samt af asfalt og syntetisk gummi, og der er i tæt samarbejde med internationale partnere indført internationale prislofter på russisk råolie og raffinerede olieprodukter, som begrænser Ruslands indtægter på eksport af olie m.v.

Rådet vedtog 27. januar 2023 en forlængelse af EU's sanktioner mod Rusland med yderligere seks måneder frem til 31. juli 2023.

På Det Europæiske Råds møde 15. december 2022 drøftedes mulige optioner for anvendelse af indefrosne russiske aktiver til støtte for Ukraines genopbygning. Kommissionen, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik samt Rådet opfordredes til at arbejde videre hermed i forenelighed med EU og international ret.

Som reaktion på Belarus' involvering i Ruslands invasion af Ukraine har EU – i lighed med USA og internationale partnere – også vedtaget en række sanktioner mod Belarus, der ligesom Rusland allerede inden invasionen var underlagt en række EU-sanktioner. EU har således bl.a. indført yderligere handelsrestriktioner og finansielle restriktioner, herunder restriktioner rettet mod den belarusiske centralbank og finansielle institutioner i Belarus, samt individuelle sanktioner mod en lang

række belarusiske personer og virksomheder. Rådet forlængede 24. februar 2023 EU's sanktioner mod Belarus frem til 28. februar 2024. Der pågår aktuelt drøftelser om udvidelse af sanktionerne mod Belarus, så de i højere grad afspejler sanktionerne mod Rusland.

Konsekvenserne af krigen i Ukraine for EU-økonomierne

Ruslands invasion af Ukraine har negativ betydning for EU-landenes økonomier, herunder i form af høje energipriser og svækket forbruger- og erhvervstillid. Samtidig har krigen øget den internationale usikkerhed og bidraget til øget risikoaversion globalt.

Kommissionen offentliggjorde 13. februar 2023 sin opdaterede vinterprognose med skøn for udviklingen i BNP og inflation i EU-landene. Prognoseopdateringen viser, at der på tværs af EU har været en positiv udvikling i de økonomiske udsigter sammenlignet med efterårsprognosen fra november 2022, herunder understøttet af faldende energipriser, fortsat stærke arbejdsmarkeder, aftagende inflation og stigende økonomiske tillidsindikatorer. Kommissionen påpeger dog, at der fortsat ventes lav vækst og høj inflation i 2023.

Kommissionen skønner, at BNP-væksten i EU i 2022 nåede 3,5 pct. For 2023 og 2024 skønnes en BNP-vækst på 0,8 pct. hhv. 1,6 pct., hvilket er en mindre opjustering af vækstsønnet for 2023 og uændret vækstsøn for 2024 sammenlignet med efterårsprognosen, *jf. tabel 1*. Kommissionen skønner, at inflationen i EU falder fra 9,2 pct. i 2022 til 6,4 pct. og 2,8 pct. i 2023 hhv. 2024, hvilket er en nedjustering af inflationsskønnene for de kommende år sammenlignet med efterårsprognosen 2022.

Tabel 1
Kommissionens vinterprognose, februar 2023

	KOM vinterprognose			Ændring ift. efterårsprognose	
	2022	2023	2024	2023	2024
BNP-vækst, pct.					
EU-27	3,5	0,8	1,6	0,5	0,0
Euroområdet	3,5	0,9	1,5	0,6	0,0
Danmark	3,1	0,1	1,6	0,1	0,3
Inflation, pct.					
EU-27	9,2	6,4	2,8	-0,6	-0,2
Euroområdet	8,4	5,6	2,5	-0,5	-0,1
Danmark	8,5	4,4	2,5	0,7	0,5

Anm.: Inflationen er opgjort ved ændringen i det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP).

Kilde: Kommissionens vinterprognose (interim), februar 2023.

For *Danmark* skønner Kommissionen, at BNP-væksten vil falde fra 3,1 pct. i 2022 til blot 0,1 pct. i 2023 og 1,6 pct. i 2024. Der er tale om en mindre opjustering af

vækstskønnet for både 2023 og 2024 sammenlignet med Kommissionens efterårsprognose. Kommissionen skønner, at inflationen i Danmark vil falde fra 8,5 pct. i 2022 til 4,4 pct. og 2,5 pct. i 2023 hhv. 2024, hvilket for både 2023 og 2024 er højere end i efterårsprognosen.

Kommissionens seneste prognoseopdatering ligger på linje med en prognoseopdatering fra IMF i januar 2023. Her skønnedes det, at væksten i EU i 2022 landede på 3,7 pct., faldende til 0,7 pct. i 2023, hvilket er uændret i forhold til IMF's oktoberprognose. For 2024 ventes BNP-væksten at stige til 1,8 pct., hvilket er en nedjustering med 0,3 pct.-point i forhold til sidste prognose.

EU-tiltag: Kommissionens forslag til indgreb på energimarkedet mv.

Siden Ruslands invasion af Ukraine har fælleseuropæiske tiltag, herunder strukturelle indgreb i gas- og elmarkedet, været drøftet op til flere gange. Den 19. december 2022 opnåedes der enighed i rådet vedr. Transport, Telekommunikation og Energi (TTE) om en *forordning* om indførelse af en markedskorrektionsmekanisme (MCM), der skal begrænse episoder med uforholdsmæssigt høje gaspriser.

Markedskorrektionsmekanismen er en slags dynamisk prisloft for ”gasfutures-kontrakter” med en løbetid på mellem en måned og tolv måneder (dvs. bindende aftaler om fremtidig levering af gas en måned til tolv måneder frem i tid til en på forhånd aftalt pris) på gashubben Title Transfer Facility (TTF), der bl.a. handles på den nederlandske gasbørs ICE Endex. Formålet er at forhindre episoder med ekstremt høje gaspriser. Mekanismen trådte i kraft 15. februar 2023 og kan aktiveres, hvis 1) prisen på futures-kontrakter med levering i førstkommende måned på TTF (herefter ”gasprisen på TTF”) overstiger 180 EUR/MWh over 3 dage og 2) gasprisen på TTF er 35 euro højere end en referencepris på flydende naturgas (Liquified natural gas - LNG).

Indførelsen af mekanismen skal ses i lyset af, at energipriserne i Europa har været på et ekstraordinært højt niveau i 2022, hvor vejrforhold, manglende produktion fra franske kernekraftværker og særligt lavere mængder gas fra Rusland har ledt til begrænsninger i udbuddet. Det bemærkes dog, at gasprisen på TTF umiddelbart var på sit højeste ultimo august 2022, og gasprisen har generelt været aftagende frem mod udgangen af 2022. Siden forordningens vedtagelse i december 2022 har gasprisen på TTF ikke oversteget 180 euro og generelt ikke har været nær niveauet for aktivering af mekanismen.

Der har under forhandlingerne om mekanismen været diskussioner vedr., om indførelsen af mekanismen kan have negative konsekvenser for de finansielle markeder og potentielt den brede finansielle stabilitet, herunder at handel med gasfutures-kontrakter flytter til andre markeder, øger de bilaterale handler (de såkaldte Over-the-Counter (OTC) handler), som ikke er omfattet af mekanismen, eller forskyder risici over til andre markedsaktører, *jf. boks 1*.

EU's fælles energitilsyn (ACER) og Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA) har 23. januar 2023 offentliggjort sine foreløbige vurderinger af effekten af markedskorrektionsmekanismen og koblingen til de finansielle markeder. På baggrund af de generelt lavere gaspriser er vurderingen, at man for nuværende ikke har kunne observere en effekt af selve vedtagelsen af forordningen, i hverken positiv eller negativ retning. Mekanismen har dog først kunne aktiveres fra 15. februar 2023 og ESMA understreger, at der kan komme negative konsekvenser for de finansielle markeder fremadrettet. ESMA bemærker, at markedsændringer kan indfinde sig, hvis gaspriserne stiger igen, og det derfor bliver mere sandsynligt, at mekanismen aktiveres.

Boks 1

Potentielle konsekvenser af markedskorrektionsmekanismen på de finansielle markeder

Under forhandlingerne om indførelsen af mekanismen har en række lande anført bekymringer for forordningens vedtagelse og at mekanismens indførelse kan have konsekvenser for de finansielle markeder, herunder energisektoren og deres likviditet, idet energiselskaber typisk handler med de omfattede "gasfutures-kontrakter" (dvs. bindende aftaler om fremtidig levering af gas en måned til tolv måneder frem i tid til en på forhånd aftalt pris).

Dette skyldes, at mekanismen kan påvirke såvel prisdannelsen på ICE-gasbørsen, samt herigennem de såkaldte centrale modparter (CCP'er), som clearer handler og påtager sig risikoen i tilfælde af, at en af handelsparterne i en kontrakt ikke kan betale i henhold til aftalen.

For at afdække risiko opkræver CCP'en løbende likvide sikkerheder (fx penge) fra handelsparterne baseret på lukkekursen på markedet. CCP'en er afhængig af præcise prisinformationer og fungerende børshandlede markeder for at kunne foretage en præcis risikohåndtering. En risiko har derfor været, at CCP'en skal opkræve betydeligt større sikkerheder hos handelsparterne, herunder energiselskaber. En anden risiko har været, at mekanismen kan medvirke til, at handel flyttes til andre markeder eller øger de bilaterale handler (de såkaldte Over-the-Counter (OTC) handler), som ikke er omfattede af mekanismen, og herved medføre mindre transparens om markedsforhold. Samlet set kan forskydningen af risici til CCP'erne eller OTC-markederne have en negativ konsekvens for den finansielle stabilitet.

Anm.: For uddybning af konsekvenser henvises der til Klima-, Energi- og Forsyningsnæringsministeriets samlenotat om markedskorrektionsmekanismen af 2. december 2022 samt forelæggelse af sagen til forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg 9. december 2022.

Kilde: Kommissionen og egen tilvirkninger.

Støttetiltag i EU-landene i lyset af inflationen mv.

Alle EU-lande vedtog i 2022 nationale støttetiltag i lyset af den høje inflation, herunder særligt stigningerne i energipriserne. Udgifterne til økonomiske støttetiltag i EU-landene i 2022 ventes ifølge Kommissionens opgørelse af 11. november 2022 samlet set at have udgjort ca. 1,2 pct. af EU's BNP *netto* (dvs. udgifter fratrukket ekstraordinære indtægter, fx beskatning af overnormale profitter).

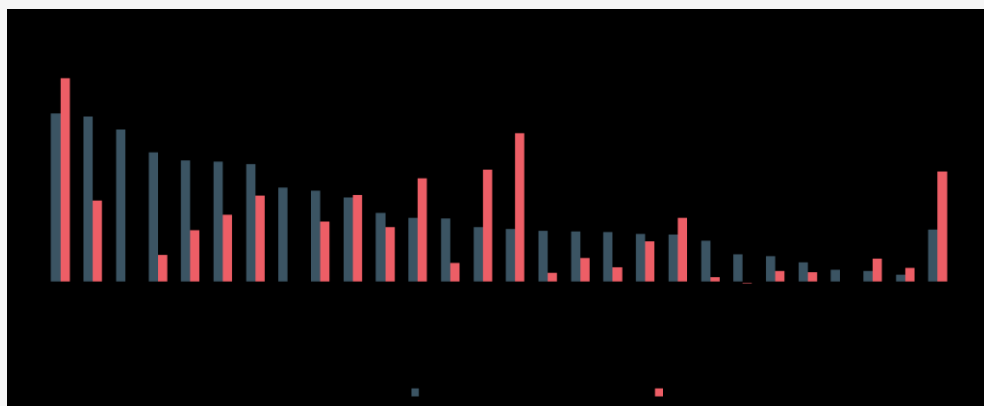
Der er store variationer mellem landene ift. det samlede omfang af de gennemførte støttetiltag, hvor særligt lande i Sydeuropa (Grækenland, Italien, Malta og Spanien) har vedtaget tiltag, der relativt set har det største omfang, mens de nordiske lande, herunder Danmark, har vedtaget tiltag med mindst omfang, *jf. figur 1*.

I Kommissionens opgørelse ventes der generelt reduktioner fra 2022 til 2023 i flere landes udgifter til støttetiltag, *jf. figur 1*. Udviklingen afspejler, at støttetiltagene i

mange lande er midlertidige og planmæssigt udfases i primo 2023. Det ventede omfang af støttetiltag i 2023 er derfor generelt usikkert. Såfremt landenes nuværende støttetiltag fastholdes omtrent uændret i 2023, skønner Kommissionen, at udgifterne på EU-niveau vil udgøre ca. 1,5-2,0 pct. af BNP.

Figur 1
Store forskelle i nettoudgifterne til støttetiltag på tværs af EU

Anm.: *For hele EU angiver opgørelsen for 2023 de samlede omkostninger, hvis eksisterende tiltag videreføres for hele året. Omfanget af støttetiltag i 2023 er dog generelt vanskeligt at opgøre, da en stor andel af tiltag i landene er midlertidige og planmæssigt udløber i starten af 2023.

Kilde: Kommissionens efterårsprognose (november 2022), opgjort pr. 31. oktober 2022.

Finansiel støtte til Ukraine

Rådet nåede 15. december 2022 til enighed om en samlet kompromisforslagspakke, som indebærer ny makrofinansiel assistance til Ukraine i 2023 (MFA+) for 18 mia. euro. Lånene ydes på meget favorable vilkår med Ukraines renteomkostninger dækket af EU-landene via nationale bidrag foreløbigt frem til 2027. Lånene til Ukraine garanteres under EU-budgettets indtægtsloft. Støtten skal bidrage til at holde hånden under de ukrainske offentlige finanser og den makrofinansielle stabilitet i landet i lyset af Ruslands invasion og det fortsat store finansieringsbehov, som af IMF vurderes at udgøre omkring 3-4 mia. euro om måneden i 2023.

Kommissionen udbetalte 17. januar 2023 lånets første del på 3 mia. euro på baggrund af enighed med de ukrainske myndigheder om betingelserne for lånene, som er fastlagt i et aftalememorandum (Memorandum of Understanding). Kommissionen vil i 2023 skulle udarbejde bidragsaftaler med de enkelte EU-lande vedr. finansiering af Ukraines renteudgifter.

Der pågår aktuelt drøftelser mellem Ukraine og IMF om vejen frem mod et muligt flerårigt låneprogram, der kan bidrage til at dække Ukraines finansieringsbehov over de kommende år og understøtte den makrofinansielle stabilitet og økonomiske reformer i Ukraine. IMF har siden Ruslands invasion af Ukraine ydet finansiel støtte for 2,7 mia. USD i særlige kriselån uden ledsagende politikbetingelser og yder teknisk assistance til myndighederne i forhold til implementeringen af den økonomiske politik og krisetiltag i lyset af krigen.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 14. marts 2023 at have en drøftelse af økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine.

Det er muligt, at ECOFIN vil skulle drøfte implikationerne af Ruslands invasion af Ukraine for EU-landenes økonomier og håndteringen heraf, ligesom ECOFIN muligvis også vil gøre status på EU's markante sanktioner mod Rusland og implementeringen heraf. ECOFIN ventes derudover at drøfte udviklingen på de europæiske energimarkeder og koblingen til de finansielle markeder, herunder bl.a. i lyset af indførelsen af EU's markedskorrektionsmekanisme, som trådte i kraft 15. februar 2023.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om sagen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred opbakning blandt EU-landene til sanktionerne mod Rusland. EU-landene ventes generelt at lægge vægt på vigtigheden af samarbejde og koordinering på tværs af EU-landene for at imødegå konsekvenserne af krisen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det vigtigt, at ECOFIN løbende drøfter konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine, herunder for økonomierne i EU-landene. Regeringen arbejder løbende for så hårde og effektive økonomiske sanktioner mod Rusland som muligt. Ift. tiltag til håndtering af de høje energiprisers konsekvenser for husholdninger og virksomheder er det vigtigt, at finanspolitikken i EU-landene ikke bidrager unødigt til at øge kapacitets- og inflationspres i økonomierne. EU skal sætte yderligere fart på den grønne omstilling, så EU kan blive uafhængig af fossil

russisk energi. Regeringen støtter, at EU indtager en ledende rolle i forhold til økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og i forhold til genopbygning på lang sigt.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet forelagt sagen vedr. de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, herunder senest til orientering 10. februar 2023 forud for rådsmødet (ECOFIN) 14. februar 2023.

Dagsordenspunkt 6: Internationale møder: Opfølgning på G20-møde for finansministre og centralbankchefer 23.-24. februar 2023 og forberedelse af G20- og IMF-møder 12.-14. april 2023

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

Kommissionen og det svenske EU-formandskab ventes at afrapportere fra G20-mødet for finansministre og centralbankchefer 23.-24. februar 2023. Derudover ventes ECOFIN både at drøfte en overordnet fælles EU-holdning til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer 12.-13. april og EU's fælles skriftlige erklæring til møderne i IMF's ministerkomité, IMFC, 13.-14. april. Møderne afholdes i forbindelse med IMF's og Verdensbankens forårsmøder 10.-16. april.

2. Baggrund

Indien overtog 1. december 2022 det roterende formandskab for G20 fra Indonesien og afholdt et møde for finansministre og centralbankchefer 23.-24. februar 2023. Det var det første G20-møde under det indiske formandskab og EU var repræsenteret ved det svenske EU-formandskab og Kommissionen.

Der afholdes G20-møde for finansministre og centralbankchefer 12.-13. april 2023 samt møde i IMF's ministerkomité, IMFC, 13.-14. april 2023 i forbindelse med IMF's og Verdensbankens årsmøder 10.-16. april 2023.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes at modtage en afrapportering fra Kommissionen og det svenske EU-formandskab vedr. G20-mødet for finansministre og centralbankchefer 23.-24. februar 2023. Derudover ventes ECOFIN at drøfte en overordnet fælles EU-holdning (Terms of Reference) til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer og en fælles skriftlig EU-erklæring (IMFC statement) til møderne i IMF's ministerkomité, IMFC.

Afreportering fra G20-mødet 23.-24. februar 2023

I det offentliggjorte kommuniké fra G20-mødet lægges bl.a. vægt på følgende:

- *Jordskælvet i Tyrkiet og Syrien:* G20 udtrykker sympati med ofrene i jordskælvet i Tyrkiet og Syrien og opfordrer det internationale samfund til fortsat at støtte nødhjælpsarbejdet og den efterfølgende genopbygning.
- *Krigen i Ukraine:* De fleste G20 lande fordømmer krigen i Ukraine og gør opmærksom på, at aggressionen skaber stor menneskelig lidelse og forværrer de eksisterende svagheder i den globale økonomi. G20-landene anerkender, at G20 ikke er forummet, hvor konflikter som denne løses, men at sådanne konflikter kan have store konsekvenser for den globale økonomi. Alle lande, undtagen Rusland og Kina, gjorde det klart, at det er essentielt, at lande overholder international lov og ret, især beskyttelse af civile, og

fordømmer brug af atomvåben. Det blev understreget, at diplomati og dialog er essentielt for at løse kriser.

- *Global økonomi:* Økonomien har forbedret sig en anelse siden sidste møde i oktober 2022. Den globale vækst er dog stadig langsom, og der er stadig bekymrende tendenser vedrørende inflation og strammere finansielle vilkår, der risikerer at forværre gældssårbarheden i mange udviklingslande. Der er derfor brug for politikker, der fremmer vækst og fastholder stabilitet. Især er det vigtigt med politikker, der styrker udbudssiden, mere specifikt fokus på øget arbejdsudbud og lettelse af presset på priserne. G20 vil fortsat have fokus på at bekæmpe protektionisme og tilskynder til fælles indsats for at styrke og reformere WTO. G20 vil bygge videre på deklARATIONEN fra G20-mødet i Bali vedrørende fødevarer-sikkerhed og vil undersøge makroøkonomiske scenarier og konsekvenser vedrørende fødevarer- og energisikkerhed.
- *Udviklingslande:* G20 anerkender, at multilaterale udviklingsbanker spiller en nøglerolle i finansiering af udviklingslande og reduktion af den globale fattigdom. G20 vil derfor arbejde på at styrke de multilaterale udviklingsbanker, så de kan vokse sig større og øge deres vigtige støtte til verdens udviklingslande. Yderligere gentager G20-landene deres tilsagn om at opretholde stærke og effektive finansielle sikkerhedsnet med et stærkt, kvotebaseret IMF i centrum. G20 adresserer problemet vedrørende gældssårbarheden i lav- og middelindkomstlande og ser det som en nødvendighed at styrke den multilaterale koordinering for at adressere den forværrede gældssituation.
- *Klima:* G20 gentager deres tilsagn om fortsat opbakning til målene i Paris-aftalen og minder i den henseende om de udviklede landes forpligtelse til målet om at mobilisere 100 milliarder USD i klimafinansiering hvert år frem til 2025. G20-landene lægger vægt på vigtigheden af yderligere klimafinansiering og vil derfor tage initiativ til at finde yderligere finansiering til opfyldelse af verdensmålene.
- *Sundhed:* G20 er opsat på at styrke de globale strukturer til forebyggelse af pandemier gennem samarbejde mellem finans- og sundhedsministre under Joint Finance and Health Task Force (JFHTF). G20 arbejder fortsat tæt sammen med WHO for at sikre, at JFHTF styrker den globale infrastruktur for sundhed.
- *Skat:* G20 vil fortsætte samarbejdet for et globalt fair, bæredygtigt og moderne internationalt skattesystem og er fortsat opsat på en hurtig implementering af OECD/G20's internationale skatteaftale bestående af to spor. Der tilskyndes til at færdiggøre spor 1, og der ses med glæde på de tiltag, der er taget i forbindelse med spor 2. Ligeledes anerkendes behovet for en koordineret indsats for at få implementeret de to spor effektivt.
- *Kryptoaktiver:* G20 ser med glæde på de tiltag *Financial Stability Board* (FSB) har taget for regulere og overvåge krypto-aktiver, inklusiv de såkaldte stablecoins. Ligesom de anerkender FSB's generelle fokus på kryptoaktiver og IMF's analyse af implikationerne af kryptoaktiver.

- *Finansiel inklusion:* G20 føler sig fortsat forpligtet til at fremskynde finansiel inklusion landene imellem og forsikrer, at ingen bliver efterladt tilbage. G20 er begejstret for udviklingen de seneste år, men anerkender behovet for yderligere tiltag for at adressere de tilbageværende udfordringer.
- *Hvidvask:* G20 anerkender det stigende behov for, at det internationale samfund tager ansvar for effektivt at bekæmpe hvidvask og finansiering af terror og tilskynder landene til at øge finansieringen for at styrke integriteten og robustheden af det internationale finansielle system. G20 støtter derfor Financial Action Task Force (FATF) og dens arbejde og ser frem til dens konklusioner for at komme problemerne til livs.

Forberedelse af G20- og IMF-møder, 12.-14. april 2023

ECOFIN ventes at drøfte en overordnet fælles EU-holdning til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer 12.-13. april og EU's fælles skriftlige erklæring til møderne i IMF's ministerkomité, IMFC, 13.-14. april. Møderne afholdes i forbindelse med IMF's og Verdensbankens for-årsmøder 10.-16. april. ECOFIN ventes på basis af drøftelsen at give Rådets Økonomiske og Finansielle Udvalg (EFC) mandat til at færdiggøre EU's position til G20-mødet og møderne i IMFC.

Holdningen til G20-mødet ventes generelt at afspejle prioriteringer i den seneste fælles EU-holdning til G20-mødet for finansministre og -centralbankchefer 24.-25. februar 2023.

Den fælles skriftlige EU-erklæring til IMFC ventes generelt at afspejle prioriteringer i den seneste skriftlige erklæring til mødet i IMF's ministerkomité, IMFC, 13.-14. oktober 2022.

Både holdningen til G20-mødet og den fællesskriftlige erklæring ventes derfor bl.a. at lægge vægt på, at finanspolitiske tiltag i lyset af den høje inflation bør være begrænsede og målrettede, og at finanspolitikken fortsat skal understøtte den grønne omstilling, at EU støtter det internationale arbejde med at forbedre fødevarerikkerheden, at EU fortsat vil støtte Ukraine, og at EU støtter drøftelser om klimapolitik i G20, herunder vedr. CO₂-prisfastsættelse.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet udtaler sig ikke i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Landene ventes generelt at tage Kommissionens og EU-formandskabets afrapportering fra G20-mødet 23.-24. februar 2023 til efterretning.

Landene ventes generelt at kunne støtte den fælles EU-holdning til G20-mødet 12.-13. april 2023 og den fælles EU-erklæring til IMFC-møderne 13.-14. april 2023 i forlængelse af hidtidige EU-prioriteringer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage Kommissionens og EU-formandskabets afrapportering fra G20-mødet til efterretning.

Regeringen støtter generelt arbejdet i G20, herunder arbejdet med økonomisk genopretning og en effektiv håndtering af pandemien, arbejdet med at assistere sårbare lavindkomstlande, samt at G20 skal bidrage til at fremme den grønne omstilling af den globale økonomi.

Regeringen forventer derudover generelt at kunne støtte budskaberne i den fælles EU-holdning til G20-mødet og fælles EU-erklæring til IMFC-møderne i forlængelse af hidtidige EU-prioriteringer.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev forelagt sagen om G20-mødet 23.-24. februar 2023 til orientering 10. februar 2023 forud for rådsmødet (ECOFIN) 14. februar 2023.

Dagsordenspunkt 7: Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen i 2021

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret udgave af Finansministeriets samlenotat af 1. februar 2023. Nye/ændrede afsnit er markeret med streg i margenen.

1. Resume

Revisionsretten præsenterede på ECOFIN den 6. december 2022 sin årsberetning om EU's budgetgennemførelse for regnskabsåret 2021. På den baggrund forventes ECOFIN den 14. marts 2022 at vedtage sin rådshenstilling til Europa-Parlamentet om decharge for regnskabsåret 2021.

Retten skønner på baggrund af sin revision, at den mest sandsynlige fejlrate i betalingerne som helhed er 3,0 pct. i 2021. Det er en stigning i forhold til 2020, hvor fejlraten var 2,7 pct. Regeringen finder dette meget utilfredsstillende. Regeringen finder det dog tilfredsstillende, at Revisionsretten for 15. år i træk har kunnet give en positiv erklæring om regnskaberne's rigtighed. I sin beretning om EU-budgettets performance peger Retten samtidig på, at EU's tværgående politiske prioriteter er integreret i udgiftsprogrammerne i varierende grad, og at Kommissionens rapportering af EU-budgettets bidrag til de tværgående prioriteter er unøjagtig. Regeringen finder dette utilfredsstillende og finder, at der bør være et forøget fokus på resultatbaseret performancevurdering fra Kommissionen.

Sagen har isoleret set hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Ifølge Lissabon-traktatens artikel 319 meddeler Europa-Parlamentet Kommissionen decharge for budgetgennemførelsen efter henstilling fra Rådet. Kommissionen skal efterfølgende træffe passende foranstaltninger for at efterkomme bemærkningerne i såvel Parlamentets afgørelse som Rådets henstilling om decharge.

Revisionsretten præsenterede på ECOFIN den 6. december 2022 sin årsberetning om EU's budgetgennemførelse for regnskabsåret 2021. Der ser siden blevet udarbejdet et udkast til en rådshenstilling til Europa-Parlamentet. ECOFIN forventes at vedtage henstillingen den 14. marts 2023.

Revisionsrettens årsberetning og revisionserklæring

Revisionsrettens revisionserklæring bygger på revisionen af EU-budgettets indtægter og udgifter og afgives til Europa-Parlamentet og Rådet til brug for institutionernes dechargebehandling, jf. også TEUF artikel 287, stk. 1. Erklæringen er todelt og hviler på Revisionsrettens kontrol af henholdsvis regnskaberne's rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed.

Fsva. regnskaberne's rigtighed undersøger Revisionsretten, hvorvidt Kommissionen har sikret anvendelsen af de korrekte regnskabsregler, og om Kommissionens for-

anstaltninger giver en rimelig sikkerhed for, at det endelige konsoliderede årsregnskab giver et retvisende billede af EU's finanser. Revisionsretten udtaler sig på den baggrund om, hvorvidt EU's endelige konsoliderede årsregnskab rapporterer pengestrømme og finansielle resultater fuldstændigt og nøjagtigt, og om aktiverne og passiverne er registreret korrekt ved årets udgang.

På baggrund af revisionen af de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed drager Revisionsretten dels en række generelle konklusioner om overvågnings- og kontrolsystemernes effektivitet, og fastslår dels den mest sandsynlige fejlrate vedrørende samtlige indtægts- og udgiftstransaktioner fordelt på budgettets hovedområder. Revisionsretten opererer med et acceptabelt fejlniveau¹¹ på 2 pct.

Revisionsrettens metode er baseret på en repræsentativ stikprøve fra en række medlemslande, men revisionen giver ikke en vurdering af forvaltningen i de enkelte medlemslande. Stikprøven sikrer, at der indsamles et tilstrækkeligt revisionsbevis til, at Retten kan udtale sig om, hvorvidt midlerne er modtaget og brugt i overensstemmelse med fastlagte fællesskabs- og kontraktbestemmelser, og om midlerne er beregnet korrekt og nøjagtigt. Bl.a. efterprøver revisionen, om transaktionerne har fundet sted, om modtagerne var berettigede til at modtage støtten, og om de anmeldte omkostninger og mængder var rigtige og støtteberettigede. Transaktionerne eller betalingerne revideres helt ned til den endelige støttemodtager.

I 2021 omfattede årsberetningen for første gang udgifterne under genopretningsfaciliteten. Retten har revideret enkeltbetalingen til Spanien, som var den eneste gennemførte betalingsanmodning i 2021. Grundet genopretningsfacilitetens performancebaserede karakter, bestod revisionen i at vurdere, om Kommissionen havde indsamlet tilstrækkelig dokumentation i sin vurdering af opnåelse af de 52 delmål, der var omfattet af den spanske betalingsanmodning.

Særskilt rapport om EU-budgettets performance

Foruden årsberetningen og revisorerklæringen har Revisionsretten for tredje år i træk offentliggjort en rapport vedr. performance for programmerne under EU-budgettet. Rapporten indgår i den samlede rapporteringen vedr. finansåret 2021 og fokuserer på integrationen af fem tværgående politiske prioriteter i EU-programmerne: 1) Bekæmpelse af klimaforandringer, 2) Beskyttelse af biodiversitet, 3) Kønsligestilling, 4) FN's Verdensmål og 5) Digital omstilling.

Rapporten er baseret på en gennemgang af 11 EU-programmer, som udgør 90% af betalingerne under EU-budgettet, ekskl. EU's genopretningsinstrument (*Next Generation EU*). Rapporten vurderer, hvorvidt de tværgående prioriteter er inkorporeret i de enkelte programmer samt om Kommissionens rapportering vedr. de tværgående prioriteter er retvisende.

¹¹ Den estimerede fejlrate er baseret på de anslåede finansielle effekter af de fejl, der kan kvantificeres. Ud fra dette beregnes fejlraten estimerede indvirkning på budgettet ved at ekstrapolere de kvantificerede fejl til brug for fastlæggelsen af "den mest sandsynlige fejlforekomst".

3. Formål og indhold

Det overordnede formål med Revisionsrettens årsberetning er at vurdere og give erklæring til Europa-Parlamentet og Rådet om rigtigheden af EU's konsoliderede regnskab og om transaktionernes lovlighed og formelle rigtighed. Revisionsretten agerer som den eksterne revisor af EU's finanser med henblik på at beskytte EU's finansielle interesse, navnlig ved at bidrage til at forbedre EU's økonomiske forvaltning.

Revisionsrettens årsberetning om EU-budgetgennemførelsen blev offentliggjort d. 13. oktober 2022.

Retten skønner på baggrund af revisionen, at den mest sandsynlige fejlrate som helhed ligger på *3,0 pct. i 2021*. Det er en stigning i forhold til 2020, hvor den anslåede fejlforekomst var *2,7 pct.*

Revisionsretten giver for 15. år i træk en *positiv erklæring* vedrørende regnskabernes rigtighed, idet EU's regnskab i al væsentlighed giver et retvisende billede af EU's finansielle stilling og af resultaterne af transaktioner og pengestrømme.

Med hensyn til underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed, konkluderer Retten følgende:

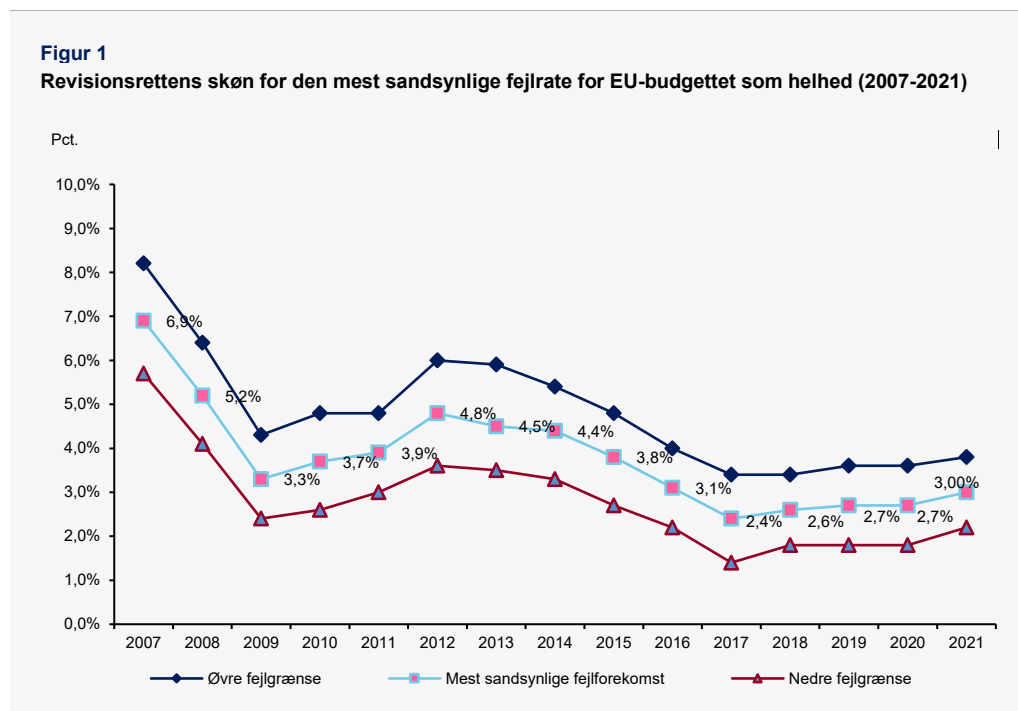
- Retten afgiver en *positiv erklæring* vedr. EU's egne indtægter
- Retten afgiver en *positiv erklæring* vedr. genopretningsfaciliteten, som er hovedkomponenten i EU's genopretningsinstrument (*NextGenerationEU*). Det er første år, hvor en erklæring om genopretningsfaciliteten gives. I 2021 blev der alene gennemført én betalingsanmodning, hvor Retten fandt, at 1 ud af 52 milepæle ikke var opfyldt tilstrækkeligt. Der vurderes dog at være tale om en form for teknisk fejl, som ikke har materielle konsekvenser.
- Retten afgiver en *negativ erklæring* om udgifterne som helhed. Dette er tredje år i træk, at der afgives en negativ erklæring herom. Den negative erklæring forklares med den nævnte fejlrate på 3 pct. Herunder udgør udgifter med høj risiko, særligt refusionsbaserede udgifter, størstedelen af fejlraten med en anslået fejlforekomst på 4,7 pct. (4,0 pct. i 2020). Denne gruppe af udgifter udgør samtidig en større del af de samlede udgifter i 2021 (63 pct.) end i 2020 (59 pct.)

Uddybende om fejlraten og dens udvikling over tid

Revisionsretten påpeger, at skønnet over fejlforekomsten i EU-budgettet ikke er en måling af svig, ineffektivitet eller spild. Det er et skøn over, hvor mange af midlerne der ikke burde have været udbetalt, fordi de ikke blev anvendt i overensstemmelse med de gældende regler og bestemmelser. Svig derimod er forsætlig vildledning for vindings skyld. Sager, hvor der er konkret mistanke om svig indberettes til OLAF,

Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig, som i fornødent omfang efterforsker og følger op på sagerne. Revisionsretten oplyste, at den i 2021 sendte 15 sager til OLAF med mistanke om svig på grundlag af 740 reviderede transaktioner. I 2020 var der ifølge Revisionsretten 6 sådanne sager.

Retten skønner på baggrund af revisionen, at den mest sandsynlige fejlrate som helhed ligger på 3,0 pct. i 2021. Der er tale om en stigning i fejlraten på 0,3 procentpoint fra 2020, hvor fejlraten var 2,7 pct., jf. figur 1.

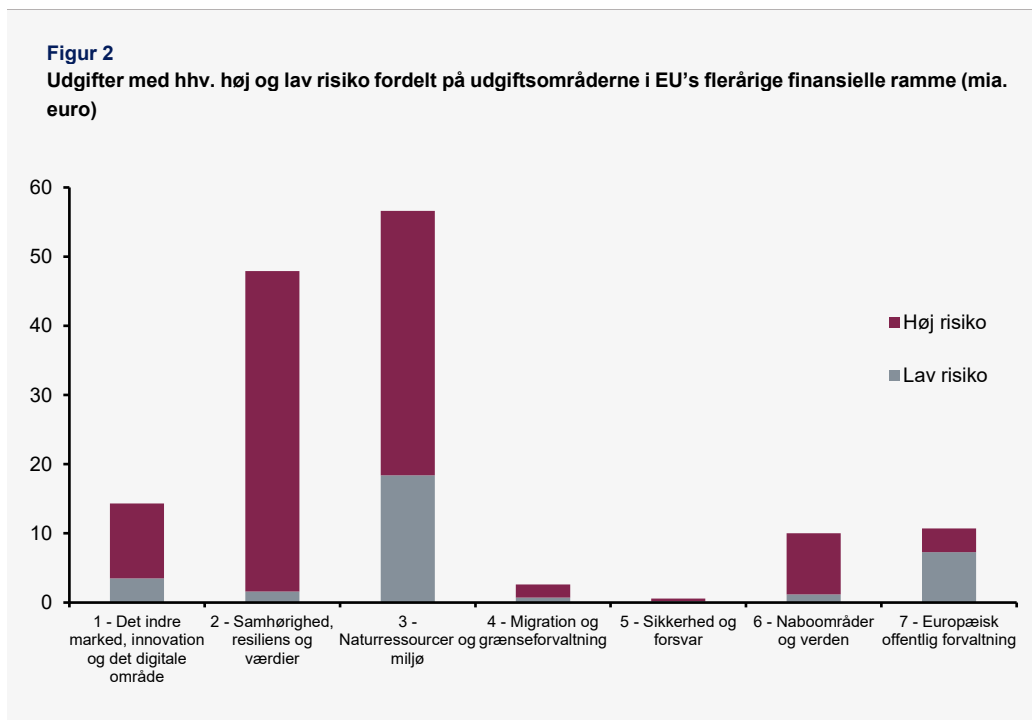
Kilde: Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen for 2021

Niveauet for fejl aftog væsentligt fra 2012 til 2017, men har derefter været svagt stigende. Set over en længere periode er fejlraten dog generelt blevet reduceret, hvilket bl.a. kan tilskrives overvågnings- og kontrolforanstaltninger og regelforenklinger.

Uddybende om fejlraten for forskellige udgiftstyper

Igen i år peger Revisionsretten på en klar sammenhæng mellem måden udgifter afholdes på og risikoen for fejlforekomster. Revisionsretten skelner mellem områder, hvor der vurderes at være høj hhv. lav risiko i forhold til lovlighed og formel rigtighed. Områder med *høj risiko* er hovedsagligt godtgørelsesordninger, hvor EU godtgør støtteberettigede omkostninger til en støttemodtager på baggrund af en udgiftsanmeldelse. Områder med *lav risiko* er hovedsagligt rettighedsordninger, hvor der ikke godtgøres bestemte udgifter, men midlerne udbetales, når visse betingelser er opfyldt.

Fejlforekomsten for udgifter med høj risiko estimeres i 2021 at udgøre 4,7 pct. mod 4,0 pct. i 2020. Samtidig er andelen af udgifter med høj risiko steget fra 59 pct. i 2020 til 63 pct. i 2021. Figur 2 viser fordelingen af udgifter med høj risiko fordelt på udgiftsområderne i EU's flerårige finansielle ramme.

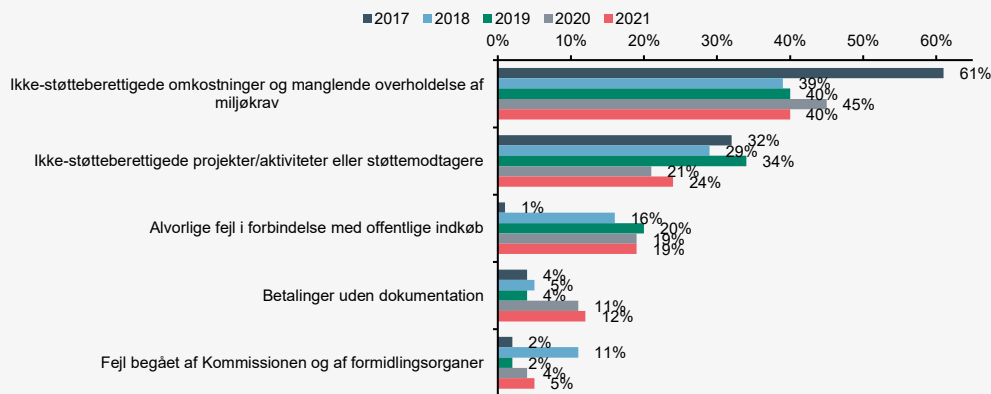

Kilde: Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen for 2021

Figur 3 viser de mest hyppige fejltypen for udgifter med høj risiko konstateret af Revisionsretten samt deres andel af den samlede fejlforekomst. Det største bidrag til den samlede anslåede fejlforekomst for udgifter med høj risiko kommer fra udgifter, der ikke opfylder de nødvendige betingelser for at blive godkendt under EU-finansierede projekter (ikke-støtteberettigede omkostninger i omkostningsanmeldelser) eller ikke overholder miljøforpligtelserne. Disse udgør 40 pct. af den samlede anslåede fejlforekomst i 2021. To andre bidrag til den samlede fejlforekomst kommer fra ikke-støtteberettigede projekter/aktiviteter eller støttemodtagere (24 pct.) og alvorlige fejl i forbindelse med offentligt indkøb (19 pct.).

Figur 3

Fejltypernes andel af den samlede fejlforekomst for udgifter med høj risiko, 2017-2021

Kilde: Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen for 2021

Uddybende om de enkelte udgiftsområder

Fejlratene varierer på tværs af udgiftsområderne. For 2021 har Revisionsretten estimeret en fejlrate specifikt for tre udgiftsområder, hvor stikprøven indeholdt en tilstrækkelig stor mængde transaktioner. For udgiftsområde 1 – ”Det indre marked, innovation og det digitale område” estimeres fejlraten til 4,4 pct., for udgiftsområde 2 – ”Samhørighed, resiliens og værdier” estimeres fejlraten til 3,6 pct. og for udgiftsområde 3 – ”Naturressourcer og miljø” estimeres fejlraten til 1,8 pct.

Udgiftsområde 1 - Det indre marked, innovation og det digitale område

Dette udgiftsområde forvaltes hovedsageligt direkte af Kommissionen, som udbetaler tilskud til offentlige eller private støttemodtagere, som deltager i et EU-projekt. Størstedelen af udgiftsområdet udgøres af forsknings- og innovationsprogrammet Horizon. Derudover indeholder udgiftsområdet en række programmer vedr. rummet, transport, energi og digitale tjenester samt investeringsfonden InvestEU.

Hovedparten af de konstaterede fejl inden for dette udgiftsområde skyldes ikke-støtteberettigede direkte personaleomkostninger, alvorlige overtrædelser af reglerne for offentlige udbud samt ikke-støtteberettigede omkostninger. En stor del af fejlraten kan henføres til fejl i anmeldelsen af personaleomkostninger i forskningsprogrammerne, hvor Revisionsretten peger på, at reglerne er komplekse på trods af bestræbelser på forenkling.

Revisionsretten anbefaler på baggrund af revisionen, 1) at Kommissionen tilskynder støttemodtagere til at anvende et it-værktøj til anmeldelse af personaleomkostninger, 2) at der udarbejdes vejledning om forskellene på støtteberettigelsesregler i de forskellige programmer, 3) at Kommissionen forbedrer sin forudgående kontrol med anmeldelse af personaleomkostninger, 4) at Kommissionen forbedrer sin vejledning til støttemodtagernes uafhængige revisorer, samt 5) at Kommissionens forbedrer IT-understøttelsen af ansøgningsprocessen.

Udgiftsområde 2 – Samhørighed, resiliens og værdier

Udgiftsområdet består af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Socialfond, Erasmus+, rentebetaling til de fælles genopretningslån samt andre mindre ordninger. Hovedparten af udgifterne afholdes under delt forvaltning mellem Kommissionen og medlemslandene.

Revisionsretten fremhæver, at fejlene i denne udgiftsområde særligt skyldes ikke-støtteberettigede udgifter og overtrædelse af statsstøttere reglerne. Revisionsretten peger derudover på, at den eksisterende kontrol hos revisionsmyndighederne fortsat ikke er tilstrækkelig til at afbøde den iboende risiko på udgiftsområdet.

Revisionsretten anbefaler på baggrund af revisionen, 1) at Kommissionen gentager kravene for godtgørelse af støttemodtagere over for forvaltningsmyndighederne, 2) at Kommissionen sikrer at nationale ordninger bidrager effektivt til programmålene, 3) at Kommissionen gentager kravene om bekræftelse af NEET-status over for programmyndighederne i den Europæiske Socialfond, 4) at Kommissionen kontrollerer covid19-vaccineproducenternes overholdelse af forhåndsindkøbsaftaler, 5) at Kommissionen indskærper over for de uafhængige revisorer, at der skal sikres et revisionsspor, som Kommissionen efterfølgende kan anvende, samt 6) at Kommissionen i sine årlige aktivitetsrapporter fremlægger oplysninger om igangværende sager under retsstatsmekanismen.

Udgiftsområde 3 – Naturressourcer og miljø

Udgiftsområdet omfatter den fælles landbrugspolitik samt øvrige mindre programmer. Størstedelen af udgiftsområdet udgøres af direkte betalinger, som finansieres fuldt ud af EU-budgettet. En mindre del udgøres af programmer for udvikling af landdistrikter og markedsforanstaltninger, som medfinansieres af medlemsstaterne. Udgifterne afholdes under delt forvaltning mellem Kommissionen og de nationale betalingsmyndigheder.

Revisionsretten estimerer fejlraten for udgiftsområdet til 1,8 pct., hvilket er under væsentlighedsgrænsen på 2 pct. Fejlraten forklares hovedsageligt med ikke-støtteberettigede modtagere, aktiviteter, projekter og udgifter samt administrative fejl. Revisionsretten fremhæver, at fejlraten kunne have været reduceret, hvis betalingsmyndighederne havde anvendt alle tilgængelige oplysninger ved tilskudsudmålingen.

Revisionsretten anbefaler på baggrund af revisionen, 1) at Kommissionen bør lette udvekslingen af bedste praksis for så vidt angår medlemsstaternes brug af nye teknologier til kontrol af betalinger og 2) at Kommissionen bør udføre revisioner, overvågning og evaluering for at bekræfte, at finansieringen under den såkaldte foranstaltning 21 (til afhjælpning af likviditetsproblemer for landbrugere og små og mellemstore virksomheder sfa. covid-19) er målrettet de rette modtagere.

Udgiftsområde 4 og 5 – Migration og grænseforvaltning samt Sikkerhed og forsvar

Udgiftsområderne præsenteres samlet af Revisionsretten, og udgøres af en række fonde for asyl-, migrations-, integrations- og grænseforvaltningsarbejde samt Fonden for Intern Sikkerhed. Størstedelen af udgifterne i disse fonde udmøntes under delt forvaltning mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Derudover omfatter udgiftsområdet en række decentrale agenturer, herunder Frontex.

Stikprøvens størrelse giver for dette udgiftsområde ikke mulighed for at estimere en fejlrate. Revisionsretten peger dog på, at der er blevet konstateret fejl vedr. manglende dokumentation, ikke-støtteberettigede omkostninger og offentlige udbud.

På baggrund af revisionen anbefaler Revisionsretten, 1) at Kommissionen giver støttemodtagere yderligere vejledning i reglerne for dokumentation og reglerne for offentlige udbud, og 2) at Kommissionen bør foretage en mere målrettet kontrol af udgifternes støtteberettigelse.

Udgiftsområde 6 – Naboområder og verden

Udgiftsområdet omfatter instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt arbejde – et globalt Europa, instrumentet til førtiltrædelsesbistand og humanitære hjælpeforanstaltninger samt andre mindre aktioner og programmer. Størstedelen af udgifterne udmøntes ved direkte eller indirekte forvaltning.

Stikprøvens størrelse giver for dette udgiftsområdet ikke mulighed for at estimere en fejlrate. Revisionsretten konkluderer, at der er stor risiko for fejl i udgiftsområdet. De mest almindelige fejl inden for udgiftsområdet var udbetaling af tilskud for ikkeafholdte udgifter ikke-støtteberettigede omkostninger, manglende dokumentation og fejl i forbindelse med offentlige udbud.

På baggrund af revisionen anbefaler Revisionsretten, 1) at Kommissionen træffer passende foranstaltninger for at sikre, at ikke-afholdte omkostninger fratrækkes for betaling eller afregning, 2) at Kommissionen styrker kontrollen med udarbejdelse af finansieringsaftaler vedr. budgetstøtte, og 3) at Kommissionen specificerer, hvordan den estimerer restfejlfrekvensen.

Udgiftsområde 7 – Europæisk offentlig forvaltning

Udgiftsområdet omfatter udgifter til personale, bygninger, udstyr, energi og øvrige administrative omkostninger for EU's institutioner.

Revisionsretten konkluderer, at fejlraten er under væsentlighedstærsklen på 2,0 pct. De hyppigst konstaterede fejl vedrører offentlige udbud. Derudover konstaterede Revisionsretten fejl vedr. EU-delegationernes indkøb og lokale ansættelser.

På baggrund af revisionen anbefaler Revisionsretten, 1) at Europa-Parlamentet reviderer sine retningslinjer for politiske gruppers anvendelse af reglerne for offentlige udbud, 2) at Den Fælles Udenrigstjeneste træffer foranstaltninger for at sikre

overholdelse af udbudsreglerne og 3), at Den Fælles Udenrigstjeneste forbedrer uddannelser og vejledning vedr. delegationernes ansættelsesprocedurer for lokalt ansatte.

Uddybende om genopretnings- og resiliensfaciliteten

Revisionen af genopretnings- og resiliensfaciliteten adskiller sig fra revisionen af EU's budget, idet udbetaling af midler sker efter en vurdering af opfyldelsen af de mål og milepæle, der indgår i de enkelte medlemsstaters genopretningsplaner. Der sker dermed ikke vurdering i Kommissionen af, hvorvidt de enkelte omkostninger er støtteberettigede, overholder reglerne om udbud og statsstøtte mv., da dette ansvar påhviler medlemsstaterne.

Revisionen omfattede én betalingsanmodning fra Spanien på 11,5 mia. euro. Anmodningen vedrørte 52 delmål, som Kommissionen vurderede alle var opfyldt. Revisionsretten finder dog, at Kommissionen ikke tilstrækkeligt har vurderet alle elementer af ét delmål i den spanske genopretningsplan. Delmålet vedrører implementering af ændringer i selskabsskatten, og er en del af en reform, der bl.a. har til hensigt at sikre en minimumsbeskatning af selskaber på 15 pct. Revisionsretten finder, at der er foretaget en passende vurdering af alle milepæle. Revisionsretten finder dog, at eftersom satsen på 15 pct. indgår i beskrivelsen af reformen, burde den ligeledes indgå i vurderingen af milepælen. Kommissionen og de spanske myndigheder har dog meddelt, at det aldrig var hensigten, at minimumsskattesatsen på 15 pct. skulle indgå i det konkrete delmål, men at satsen er en mellemfristet målsætning, som andre milepæle ligeledes bidrager til. Fejlen vurderes derfor af Revisionsretten til ikke at være væsentlig.

På baggrund af revisionen anbefaler Revisionsretten, 1) at Kommissionen på klarere vis begrundes, hvis elementer vurderes ikke at være relevante for vurderingen af mål og delmål, 2) at Kommissionen udvikler en metode til suspension af betalinger og 3), at Kommissionen sikrer bedre dokumentation af vurderingen af mål og milepæle.

Uddybende om Revisionsrettens rapport vedr. EU-budgettets performance

Revisionsrettens rapport vedr. EU-budgettets performance blev offentliggjort d. 14. november 2022.

I performancerapporten konkluderer Retten, at de fem tværgående politiske prioriteter var blevet integreret i EU-programmerne i varierende grad ved afslutningen af 2021. Klima og biodiversitet var i overvejende grad integreret i de 11 undersøgte programmer, mens kønsligestilling i begrænset omfang var integreret. FN's Verdensmål og digital omstilling var delvist integreret.

Retten konkluderer videre, at Kommissionens rapportering vedr. EU-budgettets bidrag til opfyldelse af de tværgående prioriteter fortsat ikke er nøjagtig. Retten finder, at Kommissionen overvurderer, hvor mange midler der har været anvendt på de tværgående prioriteter. Retten henviser bl.a. til at Kommissionens estimater

for EU-budgettet bidrag til klimaområdet var overstimeret med 72 mia. euro i perioden 2014-2020, og peger på, at der fortsat er svagheder i Kommissionens estimater.

Endelig påpeger Retten, at Kommissionen med sin nuværende metodologi ikke måler på udgifternes faktiske effekt på de tværgående prioriteter. Ifm. decharge-proceduren for 2020 opfordrede Rådet til, at Kommissionen skulle sætte større fokus på resultatbaserede performanceindikatorer. Kommissionen rapporterer, at den har igangsat et pilotprojekt herom, som Retten dog finder, at der er sket utilstrækkeligt fremskridt i.

4. Europa-Parlamentet udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig, idet Rådets henstilling indgår som en del af Europa-Parlamentets beslutningsgrundlag. Parlamentet forventes at træffe afgørelsen om afgivelse af decharge i maj 2023.

5. Nærhedsprincippet

Dechargeproceduren vedrørende Kommissionens gennemførelse af EU-budgettet foretages på EU-niveau. Regeringen skønner derfor, at sagen er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rådets behandling af årsberetningen har ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser og ej heller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Rigsrevisionen er som national revisionsinstitution samarbejdspartner for Revisionsretten, jf. Lissabon-traktatens artikel 287, stk. 3. Dette indebærer, at Rigsrevisionen altid deltager ved Rettens revisionsbesøg i Danmark, ligesom al korrespondance med Retten herom foregår gennem Rigsrevisionen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger/forhandlingsituationen

Der er et generelt ønske i Rådet om at nedbringe fejlraten, ligesom Rådet generelt beklager stigningen i fejlraten fra 2020 til 2021, og at fejlraten fortsat er over væsentlighedstærsklen på 2 pct. Der er imidlertid forskellige opfattelser af, hvilket billede, der med Revisionsrettens erklæring er baggrund for at tegne. Af samme grund er der ligeledes forskellige opfattelser af den rette overordnede tone i Rådets henstilling samt hvilke midler, der skal tages i brug for at nedbringe fejlraten.

En større gruppe lande har i forhandlingerne ønsket, at selvom henstillingen skal afspejle, at fejlraten er over væsentlighedstærsklen, skal det ligeledes anerkendes, at der er sket en stabilisering af fejlraten, som er på et lavere niveau end den historisk har været. Samtidig ønsker denne gruppe afspejlet, at fejlraten under udgiftsområde

3 (naturressourcer og miljø) er reduceret. Endelig har man ønsket det afspejlet, at Kommissionen har estimeret væsentligt lavere fejlrate end Revisionsretten.

En række lande i Rådet har derimod sammen med Danmark arbejdet for, at Rådets henstilling i stedet tydeligt afspejler, at Rådet finder Revisionsrettens afvisende erklæring vedrørende betalinger såvel som en fejlrate over væsentlighedsgrænsen dybt beklagelig. Denne gruppe anser derudover stigningen i den samlede fejlrate som et tegn på, at der ikke er sket en forbedring af den formelle rigtighed og lovlighed af EU's udbetalinger ift. det foregående års revisionserklæring. Enkelte lande forventes på den baggrund potentielt ikke at stemme for Rådets henstilling.

Henstillingen forventes vedtaget med et kvalificeret flertal.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det meget utilfredsstillende, at den overordnede fejlrate anslås til 3,0 pct. i 2021, hvilket er over væsentlighedstærsklen på 2 pct. og samtidigt udgør en stigning i den anslåede fejlrate. Regeringen anser stigningen i fejlraten som et tegn på, at der ikke er sket den nødvendige forbedring af rigtigheden og lovligheden af EU's udbetalinger. Regeringen finder det derfor vigtigt, at de identificerede problemer adresseres tilstrækkeligt af Kommissionen og medlemslandene med henblik på, at fejlraten nedbringes hurtigst muligt.

Regeringen finder det tilfredsstillende, at Revisionsretten for 15. år i træk har kunnet give en positiv erklæring om regnskaberne rigtighed og dermed anser EU's regnskaber for at give et retvisende billede af indtægter og udgifter samt EU's finansielle stilling.

Regeringen finder det tilfredsstillende, at Revisionsretten har afgivet en positiv erklæring om transaktionerne lovlighed og formelle rigtighed, vedrørende egne indtægter og genopretningsfaciliteten, som er hovedkomponenten i EU's genopretningsinstrument (*NextGenerationEU*).

Regeringen finder det meget utilfredsstillende, at Revisionsretten har været nødsaget til at afgive en negativ erklæring for betalingerne som helhed.

Regeringen anerkender, at forvaltningen og kontrollen med EU-budgettet er en kompliceret opgave, og det er en central prioritet for regeringen, at der fokuseres på de bagvedliggende årsager til kompleksiteten, og at der arbejdes hen imod enklere regler, som vil lette administrationen for både myndigheder og støttemodtagere. Det er samtidig regeringens holdning, at krav om mere kontrol skal stå mål med de administrative byrder og den finansielle risiko for EU-budgettet i de enkelte medlemslande.

Regeringen finder det positivt, at Revisionsretten med sin rapport om performancevurdering har øget fokus på effektmåling og vurdering af resultatopnåelsen. Det er væsentligt for at sikre, at EU's budget prioriteres til områder med reel EU-mer værdi.

Regeringen finder det utilfredsstillende, at Kommissionens rapportering vedr. EU-budgettets bidrag til tværgående politiske prioriteter fortsat er unøjagtig. Regeringen finder, at der bør være et forøget fokus på resultatbaseret performancevurdering frem for opgørelser baseret på udgifternes omfang. Regeringen finder det dog samtidigt vigtigt, at performancevurderingerne skal stå mål med den administrative byrde forbundet hermed. Regeringen tillægger Revisionsrettens konklusioner central betydning og finder det væsentligt, at Revisionsrettens anbefalinger fuldt ud adresseres i dechargeproceduren og implementeres af Kommissionen og medlemsstaterne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Finansministeren forelagde sagen til forhandlingsoplæg d. 10. februar.

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering d. 2. december.

Dagsordenspunkt 8: Retningslinjer for EU's budget for 2024

KOM dokument foreligger ikke.

Revideret udgave af Finansministeriets samlenotat af 1. februar 2023. Nye/ændrede afsnit er markeret med streg i margenen.

1. Resume

Rådet forventes i lighed med tidligere år at drøfte samt vedtage rådskonklusioner om Rådets prioriteter for EU's budget for det kommende år.

Rådet forventes bl.a. at fremføre, at der i budgettet skal sikres tilstrækkelig margen til lofterne til håndtering af uforudsete udgifter. Rådet forventes ligeledes at opfordre til ansvarlig budgettering samt overholdelse af sunde budgetprincipper, herunder med særskilt fokus på, at Kommissionen skal præsentere forslag, som kan sikre den finansielle holdbarhed af udgiftskategorien for administration. Rådet forventes endvidere at understrege væsentligheden i forudsigelighed i medlemsstaternes bidrag til EU's budget.

Regeringen agter på det foreliggende grundlag at tilslutte sig rådskonklusionerne om retningslinjerne for EU's 2024-budget.

2. Baggrund

Rådet forventes på linje med tidligere år at drøfte Rådets prioriteter for næste års budget, således at disse kan fremføres i god tid før Kommissionen fremlægger sit budgetforslag for 2024. Medlemslandene forventes at opnå enighed om konklusionerne på ECOFIN-rådsmødet den 14. februar 2023.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at fremhæve, at budgettet for 2024 spiller en vigtig rolle i at udvikle og levere på EU's prioriteter, herunder at vise EU's solidaritet og støtte til Ukraine.

Det forventes, at Rådet vil lægge vægt på, at alle EU's institutioner respekterer alle elementerne i MFF-aftalen. Det forventes ligeledes, at Rådet finder, at det fremsatte budget skal være i overensstemmelse med de budgetmæssige principper, der fremgår af EU's finansforordning, herunder princippet om etårighed, sund finansforvaltning og gennemsigtighed. Det forventes dertil, at Rådet vil understrege, at der skal udvises budgetdisciplin og fremhæve, at finansieringen af nødvendige udgifter skal ske ved prioriteringer i overensstemmelse med de politiske målsætninger.

Rådet forventes at fremhæve, at budgettet for 2024 skal være realistisk, at budgetteringen skal være hensigtsmæssig, og at der i overensstemmelse med den interinstitutionelle aftale med Europa-Parlamentet af 16. december 2020 sikres tilstrækkelig margen under udgiftslofterne til håndtering af uforudsete udgifter. Det forventes dertil, at der vil blive lagt vægt på, at der er tilstrækkelige ressourcer til implementering af EU's prioriteter og igangsættelse af nye programmer. Dette indebærer, at budgettet honorerer forpligtigelser fra foregående MFF-periode. Det understreges,

at der som led heri skal afdækkes muligheder for finansiering via omprioriteringer. Samtidig forventes det, at der vil være fokus på kontinuerlig monitorering af niveauet for indgåede forpligtelser, der henstår til betaling.

Det forventes, at Rådet vil fremhæve behovet for forudsigelighed i medlemsstaternes bidrag til EU's budget og i betalingerne fra EU til medlemsstaterne. Rådet fremhæver vigtigheden i, at fremskrivninger er pålidelige og præcise, så medlemsstaterne har mulighed for rettidigt at håndtere deres bidrag til EU's budget.

Det forventes, at Rådet understreger, at brugen af ændringsbudgetter bør begrænses, samt at fremsættelse af ændringsbudgetter bør ske rettidigt mhp. at undgå afbrydelser i EU's programmer. Rådet inviterer Kommissionen til at fremsætte ændringsbudgetter vedrørende indtægtssiden særskilt. Rådet understreger sin forpligtelse til at forholde sig til ændringsbudgetterne så hurtigt som muligt.

I lyset af udgiftspresset på udgiftskategorien for administration, herunder som følge af et øget antal ansatte ved særligt Europa-Parlamentet samt den mekaniske lønregulering for EU-ansatte, opfordres Kommissionen til at præsentere tiltag, der kan sikre holdbarheden af udgiftskategorien samt sikre at de særlige fleksibilitetsinstrumenter ikke skal anvendes hertil. Herudover opfordrer Rådet til, at der sikres en koordineret tilgang til cybersikkerhed mhp. at modgå finansielle byrder.

Rådet forventes at opfordre Kommissionen til rettidigt at fremsætte budgetforslaget for 2024, således Rådet har mulighed for at analysere forslaget og foretage en grundig forberedelse af sin position. Kommissionen opfordres ligeledes til at fortsætte sine bestræbelser for at forbedre de forklarende dokumenter, der ledsager budgetforslaget, ved at gøre dem simple, mere præcise og mere transparente. Kommissionen anmodes om at stille det fulde sæt af dokumenter til rådighed, som retningslinjerne i artikel 41 i finansforordningen foreskriver. Dette gælder også vedrørende midler under EU's genopretningsinstrument.

Rådet forventes ligeledes at anmode Kommissionen om løbende at informere om formålsbestemte indtægter, der tilføres EU-budgettet, herunder midler under EU's genopretningsinstrument samt rentebetalingerne hertil.

Endelig forventes det, at Rådet vil opfordre alle institutioner til at sikre en effektiv og konstruktiv budgetprocedure i overensstemmelse med de frister, der fremgår af Traktat om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TFEU). I særdeleshed inviteres Kommissionen til at spille rollen som ærlig mægler under hele budgetproceduren og understøtte forligsproceduren ved at sikre rettidig levering af udkastene for fælles konklusioner med al relevant information.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Rådets retningslinjer medfører isoleret set ingen statsfinansielle konsekvenser, samfunds-, erhvervsøkonomiske eller administrative konsekvenser. Retningslinjerne er vejledende for Rådets position til EU's 2024-budget, som forventeligt vil have konsekvenser for det danske EU-bidrag.

8. Høring

Ikke relevant

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene er overordnet set delt i to grupper af lande: På den ene side lægger en gruppe af lande vægt på budgetdisciplin og sikring af tilstrækkelige margener til brug for håndtering af eventuelle uforudsete udgifter. På den anden side lægger en gruppe af lande vægt på, at der i budgettet sikres et tilstrækkeligt niveau for betalinger, herunder særligt til samhørighedspolitikken. Der ventes generelt bred støtte til ønsket om tiltag til at sikre den finansielle holdbarhed af udgiftskategorien for administration.

Retningslinjerne forventes vedtaget med enstemmighed.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det centralt, at det fremgår af retningslinjerne, at der sikres tilstrækkelige margener under udgiftslofterne til håndtering af uforudsete udgifter, og at budgettet overholder sunde budgetprincipper. Regeringen finder det i forlængelse heraf vigtigt, at der er fokus på, at merudgifter finansieres via omprioriteringer.

Regeringen finder det ligeledes væsentligt, at Kommissionen opfordres til at fremsætte effektive forslag, der kan håndtere udgiftspresset under udgiftskategorien for administration mhp. at sikre den finansielle holdbarhed, herunder ved at alle institutioner overholder den interinstitutionelle aftale om et stabilt antal ansatte. Regeringen støtter, at Kommissionen fremlægger opdateret information om renteudgifterne under genopretningsinstrumentet samt de makrofinansielle lån til Ukraine.

På ovenstående baggrund forventes det, at man fra dansk side kan tilslutte sig det foreliggende udkast til retningslinjer for EU's 2024-budget.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Finansministeren forelagde sagen til orientering d. 10. februar 2023.